

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 24 października 2017 r.

Poz. 1982

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH¹⁾

z dnia 13 października 2017 r.

o sprostowaniu błędów

I. Na podstawie art. 18b ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. poz. 443, z 2002 r. poz. 1824, z 2010 r. poz. 1395 oraz z 2011 r. poz. 676) w tłumaczeniu na język polski tekstu Protokołu o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki, sporządzonego w Madrycie dnia 4 października 1991 r.²⁾, zwanego dalej „Protokołem”, prostuje się następujące błędy:

I. W Protokole, Aneksie do Protokołu i załącznikach do Protokołu:

- 1) użyte w tytule oraz w tekście, w różnym przypadku, wyrazy „Układ w sprawie Antarktyki” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „Układ Antarktyczny”;
- 2) użyte w tekście, w różnym przypadku, wyrazy „zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów”;
- 3) użyty w tekście, w różnym przypadku, wyraz „protokół” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „Protokół”;
- 4) użyty w tekście, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyraz „układ” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazem „Układ”;
- 5) użyty w tekście, w różnym przypadku, wyraz „aneks” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „Aneks”;
- 6) użyty w tekście, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyraz „załącznik” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazem „Załącznik”;
- 7) użyty w tekście, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyraz „monitoring” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazem „monitorowanie”;
- 8) użyty w tekście, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyraz „strona” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazem „Strona”;
- 9) użyty w tekście, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyraz „notyfikacja” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazem „zawiadomienie”;
- 10) użyte w tekście, w różnym przypadku, wyrazy „wyrzucanie śmieci” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „usuwanie odpadów”;

¹⁾ Minister Spraw Zagranicznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy zagraniczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Zagranicznych (Dz. U. poz. 1899 oraz z 2016 r. poz. 131).

²⁾ Tekst Protokołu o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki, sporządzonego w Madrycie dnia 4 października 1991 r., został ogłoszony w Dz. U. z 2001 r. poz. 52 oraz z 2017 r. poz. 1859.

- 11) użyty w tekście, w różnym przypadku, wyraz „śmieci” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „odpady”;
- 12) użyty w tekście, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyraz „walor” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazem „wartość”.

2. W Protokole:

- 1) użyty w tekście preambuły w trzecim akapicie wyraz „sceną” zastępuje się wyrazem „areną”;
- 2) użyty w tekście preambuły w szóstym akapicie wyraz „poznawania” zastępuje się wyrazem „badania”;
- 3) w art. 1:
 - a) w lit. c i d zamiast wyrazu „oznacza” powinien być wyraz „oznaczają”;
 - b) w lit. e:
 - zamiast wyrazu „stosowane” powinien być wyraz „obowiązujące”;
 - zamiast wyrazów „odrębne obowiązujące instrumenty międzynarodowe” powinny być wyrazy „odrębne instrumenty międzynarodowe będące w mocy”;
- 4) w art. 2:
 - a) w tytule zamiast wyrazu „wyznaczenie” powinien być wyraz „przeznaczenie”;
 - b) zamiast wyrazów „wyznaczają Antarktykę na rezerwat naturalny, poświęcony pokojowi i nauce.” powinny być wyrazy „uznają Antarktykę za rezerwat naturalny przeznaczony dla pokoju i nauki.”;
- 5) w art. 3:
 - a) w ust. 1:
 - zamiast wyrazów „istotnego waloru” powinny być wyrazy „istotnej wartości”;
 - zamiast wyrazu „przydatność” powinien być wyraz „przydatnością”;
 - zamiast wyrazów „stanowiąc będą podstawową płaszczyznę dla planowania i prowadzenia wszelkich działań” powinny być wyrazy „stanowią podstawową płaszczyznę dla planowania i prowadzenia wszelkiej działalności”;
 - b) w ust. 2:
 - w lit. a zamiast wyrazu „działania” powinien być wyraz „działalność”;
 - w lit. a zamiast wyrazów „będą planowane i prowadzone w ten sposób, aby ograniczyć ich ujemny wpływ na środowisko Antarktyki oraz zależne od niej i związane z nią ekosystemy:” powinny być wyrazy „jest planowana i prowadzona w ten sposób, aby ograniczyć jej szkodliwy wpływ na środowisko Antarktyki oraz zależne od niej i powiązane z nią ekosystemy:”;
 - w lit. b zamiast wyrazów „działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki będą planowane i prowadzone” powinny być wyrazy „działalność na obszarze Układu Antarktycznego jest planowana i prowadzona”;
 - w lit. b w podpunkcie i zamiast wyrazu „negatywnych” powinien być wyraz „szkodliwych”;
 - w lit. b w podpunkcie ii zamiast wyrazów „istotnych negatywnych” powinny być wyrazy „istotnie szkodliwych”;
 - w lit. b w podpunkcie iv zamiast wyrazów „rozemieszczeniu oraz ilościowej lub jakościowej reprodukcji okazów lub populacji okazów fauny i flory;” powinny być wyrazy „rozemieszczeniu, bogactwie lub produktywności gatunków lub populacji gatunków fauny i flory;”;
 - w lit. b w podpunkcie v zamiast wyrazów „sytuacji już zagrożonych okazów lub populacji tych okazów;” powinny być wyrazy „sytuacji zagrożonych lub będących w niebezpieczeństwie gatunków lub populacji tych gatunków;”;
 - w lit. c zamiast wyrazów „działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki będą planowane i prowadzone w oparciu o informacje pozwalające na uprzednią ocenę i podjęcie uzasadnionych decyzji z punktu widzenia możliwych skutków tych działań w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, jak również waloru” powinny być wyrazy „działalność na obszarze Układu Antarktycznego jest planowana i prowadzona w oparciu o informacje pozwalające na uprzednią ocenę oddziaływania i podjęcie uzasadnionych decyzji z punktu widzenia możliwych skutków tych działań dla środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów, jak również wartości”;
 - w lit. c w podpunkcie i zamiast wyrazów „działań, włącznie z ich obszarem, czasem i intensywnością;” powinny być wyrazy „działalności, włącznie z jej obszarem, czasem trwania i intensywnością;”;

- w lit. c w podpunkcie ii zamiast wyrazów „kumulatywny skutek działania” powinny być wyrazy „skumulowany wpływ działalności”,
 - w lit. c podpunkcie iii zamiast wyrazów „działanie nie odbije się ujemnie na innej działalności” powinny być wyrazy „działalność nie wpłynie szkodliwie na inną działalność”,
 - w lit. c w podpunkcie v zamiast wyrazów „śledzenia głównych parametrów dotyczących środowiska i składników ekosystemu, tak aby określić i wcześniej powiadomić o jakichkolwiek negatywnych skutkach działalności, jak również przewidzieć takie zmiany wykorzystywanych procedur, jakie mogą być niezbędne w świetle rezultatów badań lub szerszego poznania środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów;” powinny być wyrazy „monitorowania głównych parametrów środowiskowych i składników ekosystemu, tak aby zidentyfikować i wcześniej ostrzec o jakichkolwiek szkodliwych skutkach działalności, jak również przewidzieć takie zmiany stosowanych procedur, jakie mogą być niezbędne w świetle wyników monitorowania lub szerszego poznania środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów;”,
 - w lit. c w podpunkcie vi zamiast wyrazu „właściwego” powinien być wyraz „niezwłocznego”,
 - w lit. d zamiast wyrazów „regularny i skuteczny monitoring w celu umożliwienia oceny skutków prowadzonych działań,” powinny być wyrazy „systematyczne i skuteczne monitorowanie w celu umożliwienia oceny skutków prowadzonej działalności,”
 - w lit. e zamiast wyrazu „regularny” powinien być wyraz „systematyczny”,
- c) w ust. 3 zamiast wyrazów „Działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki będą planowane i prowadzone w ten sposób, aby przyznać pierwszeństwo badaniom naukowym i zachować walor Antarktyki jako obszaru prowadzenia tych badań,” powinny być wyrazy „Działalność na obszarze Układu Antarktycznego jest planowana i prowadzona w taki sposób, aby przyznać pierwszeństwo badaniom naukowym i zachować wartość Antarktyki jako obszaru do prowadzenia wyżej wymienionych badań,”
- d) w ust. 4:
- we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „Działania podejmowane na obszarze Układu w sprawie Antarktyki w związku z programami badań naukowych, turystyki i innych rządowych i pozarządowych przedsięwzięć na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, dla których uprzednia notyfikacja jest wymagana zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu w sprawie Antarktyki, włącznie z towarzyszącymi pomocniczymi działaniami logistycznymi, będą;” powinny być wyrazy „Działalność podejmowana na obszarze Układu Antarktycznego w związku z programami badań naukowych, turystyką i wszelkimi innymi rządowymi i pozarządowymi działaniami na obszarze Układu Antarktycznego, dla których uprzednie zawiadomienie jest wymagane zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu Antarktycznego, włącznie z towarzyszącymi logistycznymi działaniami pomocniczymi;”,
 - w lit. a zamiast wyrazu „odbywać” powinien być wyraz „odbywa”,
 - w lit. b zamiast wyrazów „zmienione, zawieszono lub zaniechane, jeżeli powodują skutki dla środowiska Antarktyki, oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, niezgodne z tymi zasadami lub tworzą ryzyko spowodowania takich skutków.” powinny być wyrazy „będzie zmodyfikowana, zawieszona lub zaniechana, jeżeli powoduje skutki dla środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów niezgodne z tymi zasadami lub tworzy ryzyko spowodowania takich skutków.”;
- 6) w art. 4:
- a) w tytule zamiast wyrazu „Stosunki” powinien być wyraz „Związek”,
 - b) w ust. 1 zamiast wyrazów „Niniejszy protokół będzie uzupełniał Układ w sprawie Antarktyki i nie będzie modyfikował lub zmieniał postanowień niniejszego układu.” powinny być wyrazy „Niniejszy Protokół jest dokumentem uzupełniającym Układ Antarktyczny i nie modyfikuje ani nie zmienia postanowień tego Układu.”,
 - c) w ust. 2 zamiast wyrazów „instrumentów międzynarodowych obowiązujących w systemie” powinny być wyrazy „będących w mocy instrumentów międzynarodowych w systemie”,
- 7) w art. 5 zamiast wyrazów „Strony będą konsultować się i współpracować z Umawiającymi się Stronami co do innych instrumentów międzynarodowych obowiązujących w systemie Układu w sprawie Antarktyki i ich odpowiednimi instytucjami, mając na uwadze zagwarantowanie osiągnięcia celów i zasad niniejszego protokołu i uniknięcie jakichkolwiek zakłóceń w osiąganiu celów i zasad tych instrumentów czy jakichkolwiek niezgodności pomiędzy realizacją tych instrumentów i niniejszego protokołu.” powinny być wyrazy „Strony konsultują się i współpracują z Umawiającymi się Stronami innych instrumentów międzynarodowych obowiązujących w systemie Układu Antarktycznego i ich odpowiednimi instytucjami, tak aby zagwarantować osiągnięcie celów i zasad niniejszego Protokołu i uniknąć jakichkolwiek zakłóceń w osiąganiu celów i zasad tych instrumentów czy jakichkolwiek niezgodności pomiędzy wykonywaniem tych instrumentów i niniejszego Protokołu.”;

- 8) w art. 6:
- a) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „będą współpracować” powinien być wyraz „współpracują”,
 - w lit. a zamiast wyrazów „mające naukowy, techniczny i edukacyjny walor i” powinny być wyrazy „o wartości naukowej, technicznej i edukacyjnej”,
 - w lit. b zamiast wyrazów „badania skutków wobec środowiska;” powinny być wyrazy „ocen oddziaływania na środowisko;”,
 - w lit. d zamiast wyrazu „kumulatywnych” powinien być wyraz „skumulowanych”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazu „działań” powinien być wyraz „działalności”,
 - c) w ust. 3:
 - zamiast wyrazów „będą współpracować” powinien być wyraz „współpracują”,
 - zamiast wyrazów „działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki nie miały ujemnych” powinny być wyrazy „działalność na obszarze Układu Antarktycznego nie miała szkodliwych”;
- 9) w art. 7:
- a) w tytule zamiast wyrazów „Zakaz działań” powinny być wyrazy „Zakaz podejmowania działalności”,
 - b) zamiast wyrazów „będzie zakazana.” powinny być wyrazy „jest zakazana.”;
- 10) w art. 8:
- a) w tytule zamiast wyrazów „Badanie skutków wobec środowiska” powinny być wyrazy „Ocena oddziaływania na środowisko”,
 - b) w ust. 1 zamiast wyrazów „Proponowane działania, wymienione w ustępie 2, będą przedmiotem procedur określonych w załączniku I w celu uprzedniego zbadania skutków takich działań w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, zgodnie z tym, czy takie działania są uznane za wywołujące.” powinny być wyrazy „Proponowana działalność, wymieniona w ustępie 2, jest przedmiotem procedur określonych w Załączniku I w celu uprzedniego zbadania skutków takiej działalności w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów, zgodnie z tym, czy taka działalność jest uznana za wywołującą.”,
 - c) w ust. 2 zamiast wyrazów „Każda Strona zapewni, aby procedury badań przewidziane w załączniku I zostały zastosowane w procesie przygotowywania decyzji dotyczących jakiegokolwiek działalności podejmowanej na obszarze Układu w sprawie Antarktyki w związku z programami badań naukowych, turystyki i innych rządowych i pozarządowych przedsięwzięć na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, dla których uprzednia ratyfikacja jest wymagana zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu w sprawie Antarktyki, włącznie z towarzyszącymi pomocniczymi logistycznymi działaniami.” powinny być wyrazy „Każda Strona zapewnia, aby procedury badań przewidziane w Załączniku I były stosowane w procesie przygotowywania decyzji dotyczących jakiegokolwiek działalności podejmowanej na obszarze Układu Antarktycznego zgodnie z programami badań naukowych, turystyki i innych rządowych i pozarządowych działań na obszarze Układu Antarktycznego, dla których uprzednie zawiadomienie jest wymagane zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu Antarktycznego, włącznie z towarzyszącymi logistycznymi działaniami pomocniczymi.”,
 - d) w ust. 3 zamiast wyrazów „Procedury badań przewidziane w załączniku I będą stosowane do każdej zmiany działalności, bez względu na to, czy taka zmiana wynika ze zwiększenia czy też zmniejszenia istniejącego działania, z dodatkowego działania, z wyłączenia instalacji lub z innego powodu.” powinny być wyrazy „Procedury oceny przewidziane w Załączniku I stosuje się do każdej zmiany działalności bez względu na to, czy taka zmiana wynika ze zwiększenia czy też zmniejszenia istniejącego działania, z dodatkowego działania, z zamknięcia instalacji lub z innego powodu.”,
 - e) w ust. 4 zamiast wyrazów „Jeżeli działania są planowane przez więcej niż jedną Stronę, zainteresowane Strony wyznaczą jedną z nich do koordynowania wykonania procedur dotyczących badań skutków wobec środowiska przewidzianych w załączniku I.” powinny być wyrazy „Jeżeli działalność jest planowana wspólnie przez więcej niż jedną Stronę, zainteresowane Strony wyznaczają jedną z nich do koordynowania wykonania procedur dotyczących oceny oddziaływania na środowisko przewidzianych w Załączniku I.”;
- 11) w art. 9:
- a) w ust. 2 i 3 zamiast wyrazów „wejdą w życie” powinny być wyrazy „staną się obowiązujące”,
 - b) w ust. 3 zamiast wyrazów „wejścia w życie” powinien być wyraz „obowiązujące”;

- c) w ust. 4:
 - zamiast wyrazów „weszły w życie” powinny być wyrazy „stały się obowiązujące”,
 - zamiast wyrazów „wejścia w życie uzupełnienia lub zmiany.” powinny być wyrazy „rozpoczęcia obowiązywania poprawki lub zmiany.”,
 - d) w ust. 5 zamiast wyrazów „podlegać będą” powinien być wyraz „podlegają”;
- 12) w art. 10:
- a) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „będą, w oparciu o najlepsze naukowe i techniczne rady,” powinny być wyrazy „są, w oparciu o najlepszą naukową i techniczną wiedzę,”
 - w lit. b zamiast wyrazów „przyjęcia, zgodnie z artykułem IX Układu w sprawie Antarktyki, środków w celu wykonania niniejszego protokołu.” powinny być wyrazy „przyjęcia środków, zgodnie z artykułem IX Układu Antarktycznego, w celu wykonania niniejszego Protokołu.”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „będą nadzorować pracę Komitetu oraz wymagać w pełni wykonania swoich rad i zaleceń wydanych w ramach opracowania zadań wymienionych w ustępie 1, jak również rad” powinny być wyrazy „dokonują przeglądu pracy Komitetu oraz korzystają w pełni z jego rad i zaleceń przy wykonywaniu zadań wymienionych w ustępie 1, jak również z rad”;
- 13) w art. 11:
- a) w ust. 2 zamiast wyrazów „będzie miała” powinien być wyraz „ma”,
 - b) w ust. 3 zamiast wyrazów „Otwarty będzie status obserwatora w Komitecie dla każdej” powinny być wyrazy „Status obserwatora w Komitecie jest otwarty dla każdej”,
 - c) w ust. 4 zamiast wyrazów „obserwatorów na jego sesjach. Komitet może również, za aprobatą Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, zaprosić w celu udziału w charakterze obserwatorów na jego sesjach” powinny być wyrazy „obserwatorów podczas jego sesji. Komitet może również, za zgodą Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, zaprosić do udziału w charakterze obserwatorów podczas jego sesji”,
 - d) w ust. 5 zamiast wyrazów „Komitet będzie przedstawiał Spotkaniu Konsultatywnemu Układu w sprawie Antarktyki sprawozdanie z każdej ze swych sesji. Sprawozdanie powinno obejmować wszystkie zagadnienia rozpatrywane na sesji i odzwierciedlać wypowiedziane opinie.” powinny być wyrazy „Komitet przedstawia Spotkaniu Konsultatywnemu Układu Antarktycznego sprawozdanie z każdej sesji. Sprawozdanie powinno obejmować wszystkie zagadnienia rozpatrywane na sesji i odzwierciedlać wyrażone opinie.”,
 - e) w ust. 6 zamiast wyrazów „Komitet przyjmie reguły procedury, które będą podlegały” powinny być wyrazy „Komitet przyjmuje reguły procedury, które podlegają”;
- 14) w art. 12:
- a) w ust. 1
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „Funkcje Komitetu będą polegać na udzielaniu rad i formułowaniu zaleceń dla Stron w związku z wykonywaniem niniejszego protokołu, włącznie z załącznikami, w celu ich rozpatrzenia na Spotkaniach Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki; Komitet sprawuje także inne funkcje, jakie mogą być zlecone przez Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki. W szczególności Komitet będzie udzielał rad w odniesieniu do:” powinny być wyrazy „Funkcje Komitetu polegają na udzielaniu rad i formułowaniu zaleceń dla Ukladających się Stron w związku z wykonywaniem niniejszego Protokołu, włącznie z funkcjonowaniem Załączników, w celu ich rozpatrzenia na Spotkaniach Konsultatywnych Układu Antarktycznego; Komitet sprawuje także inne funkcje, jakie mogą być zlecone przez Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego. W szczególności Komitet udziela rad w odniesieniu do:”
 - w lit. b zamiast wyrazu „wprowadzenia,” powinien być wyraz „aktualizacji,”
 - w lit. c zamiast wyrazu „wskazane;” powinny być wyraz „właściwe;”
 - w lit. d zamiast wyrazów „uruchomienia procedur badania skutków wobec środowiska,” powinny być wyrazy „wykonywania procedur oceny oddziaływania na środowisko,”
 - w lit. e zamiast wyrazów „sprowadzających do minimum lub osłabiających” powinny być wyrazy „minimalizujących lub łagodzących”
 - w lit. f zamiast wyrazów „szybkiej akcji, włącznie z interwencją w przypadkach krytycznych dla środowiska;” powinny być wyrazy „pilnego działania, włącznie z interwencją w sytuacjach zagrożeń dla środowiska;”
 - w lit. h zamiast wyrazu „projektami” powinien być wyraz „formatami”
 - w lit. j zamiast wyrazów „Antarktyki; i” powinny być wyrazy „Antarktyki; oraz”
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „Wykonując swoje funkcje, Komitet będzie, o ile to wskazane, konsultować się” powinny być wyrazy „Wykonując swoje funkcje, Komitet, o ile to właściwe, konsultuje się”;

- 15) w art. 13:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazu „podejmie” powinien być wyraz „podejmuje”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazu „dokona” powinien być wyraz „dokonuje”,
 - c) w ust. 4 zamiast wyrazu „zwróci” powinien być wyraz „zwraca”,
 - d) ust. 5 zamiast wyrazu „zwróć” powinien być wyraz „zwracają”;
- 16) w art. 14:
- a) w ust. 1:
 - zamiast wyrazu „popierania” powinien być wyraz „wspierania”,
 - zamiast wyrazu „zbiorowo,” powinien być wyraz „wspólnie,”
 - b) w ust. 3 zamiast wyrazów „Strony będą ściśle współpracować z obserwatorami dokonującymi inspekcji oraz zapewnią, aby podczas inspekcji obserwatorzy mieli dostęp do wszystkich części stacji, instalacji, wyposażenia, statków i samolotów udostępnionych do inspekcji zgodnie z artykułem VII ustęp 3 Układu w sprawie Antarktyki, jak również do wszystkich dokumentów w nich znajdujących się, które są wymagane w myśl niniejszego protokołu.” powinny być wyrazy „Strony ściśle współpracują z obserwatorami dokonującymi inspekcji oraz zapewniają, aby podczas inspekcji obserwatorzy mieli dostęp do wszystkich części stacji, instalacji, wyposażenia, statków i samolotów udostępnionych do inspekcji zgodnie z artykułem VII ustęp 3 Układu Antarktycznego, jak również do wszystkich znajdujących się w nich dokumentów, które są wymagane zgodnie z niniejszym Protokołem.”,
 - c) w ust. 4:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „będą wysyłane” powinny być wyrazy „wysyła się”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „Po stworzeniu tym Stronom możliwości dokonania komentarzy, sprawozdania i komentarze do nich będą dostarczone wszystkim Stronom oraz Komitetowi, rozpatrzone przez najbliższe Spotkanie Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki, a następnie udostępnione publicznie.” powinny być wyrazy „Po stworzeniu tym Stronom możliwości przekazania uwag, sprawozdania wraz z uwagami doręcza się wszystkim Stronom oraz Komitetowi i rozpatruje się je na najbliższym Spotkaniu Konsultatywnym Układu Antarktycznego, a następnie udostępnia się publicznie.”;
- 17) w art. 15:
- a) w tytule zamiast wyrazów „w przypadkach nadzwyczajnych” powinny być wyrazy „w sytuacjach zagrożeń dla środowiska”,
 - b) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „sytuacje krytyczne” powinien być wyraz „zagrożenia”,
 - w lit. a zamiast wyrazów „właściwych i skutecznych wobec przypadków nadzwyczajnych,” powinny być wyrazy „szybkich i skutecznych wobec takich zagrożeń”,
 - w lit. b zamiast wyrazów „planu pilnych działań w celu zaradzenia wypadkom mającym negatywny” powinny być wyrazy „planów ewentualnościowych w celu reagowania na wypadki mające szkodliwy”;
 - c) w ust. 2:
 - w lit. a zamiast wyrazów „pilnych działań;” powinien być wyraz „ewentualnościowych;”,
 - w lit. b zamiast wyrazów „przypadkach sytuacji krytycznej” powinny być wyrazy „sytuacji zagrożeń”,
 - d) w ust. 3 zamiast wyrazów „Przy wykonywaniu niniejszego artykułu Strony wystąpią o radę do odpowiednich międzynarodowych organizacji.” powinny być wyrazy „Przy wykonywaniu postanowień niniejszego artykułu Strony korzystają z rad odpowiednich organizacji międzynarodowych.”;
- 18) w art. 16 zamiast wyrazów „z działań mających” powinny być wyrazy „z działalności mającej”;
- 19) w art. 17:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „pilnych działań” powinien być wyraz „ewentualnościowe”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „będą przekazywane wszystkim Stronom i Komitetowi i będą rozpatrywane w trakcie najbliższego Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki oraz udostępniane publicznie.” powinny być wyrazy „przekazuje się wszystkim Stronom i Komitetowi, rozpatruje się w trakcie najbliższego Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego oraz udostępnia publicznie.”;
- 20) w art. 18 zamiast wyrazów „negocjacji, badań, mediacji, koncyliacji, arbitrażu, orzeczenia sądu” powinny być wyrazy „rokowań, badań, pośrednictwa, koncyliacji, arbitrażu, postępowania sądowego”;

- 21) w art. 19:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „i postanowień każdego” powinny być wyrazy „oraz postanowień każdego”;
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazu „uczyniona” powinien być wyraz „złożona”;
 - c) w ust. 3:
 - zamiast wyrazu „uczyniła” powinien być wyraz „złożyła”,
 - zamiast wyrazu „kompetencję” powinien być wyraz „właściwość”,
 - d) w ust. 6:
 - zamiast wyrazu „uczyniona” powinien być wyraz „złożona”,
 - zamiast wyrazu „podczas” powinny być wyrazy „po upływie”,
 - zamiast wyrazów „pisemnej notyfikacji” powinny być wyrazy „pisemnego zawiadomienia”;
- 22) w art. 20:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „chyba że dany załącznik przewiduje co innego,” powinny być wyrazy „o ile dany Załącznik nie przewiduje inaczej,”;
 - b) w ust. 2:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „kompetentny do podjęcia decyzji lub postanowienia” powinny być wyrazy „właściwy do decydowania lub orzekania”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazu „kompetencję” powinien być wyraz „właściwość”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „podjęcia decyzji lub postanowienia” powinny być wyrazy „decydowania lub orzekania”;
- 23) w art. 21 zamiast wyrazów „otwarty będzie” powinny być wyrazy „będzie otwarty”;
- 24) w art. 22:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „państwa podpisujące.” powinny być wyrazy „państwa, które go podpisały.”;
 - b) w ust. 3 zamiast wyrazów „zostaną złożone” powinny być wyrazy „składa się”;
 - c) w ust. 4 zamiast wyrazów „wypowiadały się” powinny być wyrazy „podejmowały działań”;
- 25) w art. 25:
- a) w ust. 2 zamiast wyrazów „tego zażąda poprzez wystąpienie skierowane do depozytariusza, zostanie zwołana konferencja, tak szybko, jak to możliwe, w celu dokonania przeglądu stosowania tego protokołu.” powinny być wyrazy „zażąda, przez zawiadomienie skierowane do depozytariusza, zwołania konferencji w celu omówienia funkcjonowania Protokołu, konferencję taką zwołuje się tak szybko, jak to możliwe.”;
 - b) w ust. 5:
 - w lit. a w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „działań w odniesieniu do zasobów mineralnych Antarktyki, zawarty w tym artykule, będzie kontynuowany do czasu obowiązywania reżimu prawnego dotyczącego działań w odniesieniu do zasobów mineralnych Antarktyki, zawierającego uzgodnione środki określające, czy i na jakich warunkach jakiegokolwiek takie działanie jest dopuszczalne.” powinny być wyrazy „podejmowania działalności w odniesieniu do zasobów mineralnych Antarktyki, zawarty w tym artykule, będzie obowiązywał do czasu przyjęcia wiążącego reżimu prawnego dotyczącego działalności w odniesieniu do zasobów mineralnych Antarktyki, zawierającego uzgodnione środki określające, czy i na jakich warunkach jakiegokolwiek taka działalność jest dopuszczalna.”;
 - w lit. a w zdaniu trzecim zamiast wyrazu „obowiązkowy” powinien być wyraz „wiązący”;
 - w lit. b zamiast wyrazów „zmiana czy poprawka nie wejdzie” powinny być wyrazy „zmiana lub poprawka nie wejdą”;
- 26) w art. 27:
- a) w tytule zamiast wyrazów „w Narodach Zjednoczonych” powinny być wyrazy „w systemie Narodów Zjednoczonych”;
 - b) w ust. 1 zamiast wyrazów „zostanie złożony” powinien być wyraz „złożono”.

3. W Aneksie do Protokołu:

- 1) użyty w tekście, w różnym przypadku, wyraz „Przewodniczący” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „Prezes”;
- 2) użyty w tekście, w różnym przypadku, wyraz „Wiceprzewodniczący” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „Wiceprezes”;
- 3) w art. 1 zamiast wyrazów „Zostanie utworzony” powinny być wyrazy „Tworzy się”;
- 4) w art. 2:
 - a) w ust. 1:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „będzie upoważniona do wyznaczenia nie więcej niż trzech arbitrów, z których co najmniej jeden będzie wyznaczony” powinny być wyrazy „jest upoważniona do wyznaczenia nie więcej niż trzech arbitrów, z których co najmniej jednego wyznacza się”,
 - w zdaniu drugim, zamiast wyrazu „prawość.” powinny być wyrazy „nieskazitelny charakter.”,
 - w zdaniu trzecim zamiast wyrazów „stanowić będą” powinien być wyraz „stanowią”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „powinien pozostać na liście przez okres pięciu lat i będzie mógł być ponownie wyznaczony przez tę Stronę na dodatkowy okres pięciu lat.” powinny być wyrazy „pozostaje na liście przez okres pięciu lat i będzie mógł być ponownie wyznaczony przez tę Stronę na kolejne pięcioletnie okresy.”,
 - c) w ust. 3 zamiast wyrazów „będzie kontynuował” powinien być wyraz „kontynuuje”;
- 5) w art. 3 w ust. 1:
 - a) we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „będzie się składał z trzech arbitrów, którzy będą” powinny być wyrazy „składa się z trzech arbitrów, którzy są”,
 - b) w lit. d:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazu „jakiegokolwiek” powinien być wyraz „którejkolwiek”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „będzie konsultował” powinien być wyraz „konsultuje”,
 - c) w lit. e zamiast wyrazów „najstarszego członka Trybunału, będącego w dyspozycji, i który nie jest” powinny być wyrazy „członka Trybunału z najdłuższym stażem, będącego w dyspozycji i niebędącego”;
- 6) w art. 5 w ust. 1:
 - a) w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „będzie miał miejsce w Hadze, gdzie znajdować się będą” powinny być wyrazy „ma miejsce w Hadze, gdzie znajdują się”,
 - b) w zdaniu drugim zamiast wyrazów „procedury.” powinien być wyraz „postępowania.”,
 - c) w zdaniu trzecim zamiast wyrazu „być” powinien być wyraz „bycia”;
- 7) w art. 6:
 - a) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „uzna się *prima facie* za kompetentnego zgodnie z protokołem,” powinny być wyrazy „uzna *prima facie*, że ma jurysdykcję na podstawie Protokołu,”,
 - w lit. b zamiast wyrazu „niezbędne” powinien być wyraz „właściwe”,
 - b) w ust. 3 zamiast wyrazów „wyjątkowo szybko” powinien być wyraz „pilnie”;
- 8) w art. 8:
 - a) zamiast wyrazów „będą ułatwiać” powinien być wyraz „ułatwiają”,
 - b) zamiast wyrazów „będą dostarczać” powinien być wyraz „dostarczają”,
 - c) zamiast wyrazu „umożliwią” powinien być wyraz „umożliwiają”;
- 9) w art. 9 zamiast wyrazów „poprosić Trybunał Arbitrażowy” powinny być wyrazy „zwrócić się do Trybunału Arbitrażowego”;
- 10) w art. 10 w ust. 1 zamiast wyrazów „będzie rozstrzygać przedłożone mu spory na podstawie postanowień protokołu i innych odpowiednich norm i zasad prawa międzynarodowego, które nie przeczą tym postanowieniom.” powinny być wyrazy „rozstrzyga przedłożone mu spory na podstawie postanowień Protokołu i innych odpowiednich norm i zasad prawa międzynarodowego, które nie są sprzeczne z tymi postanowieniami.”;

- 11) w art. 11:
- a) w ust. 2 zamiast wyrazów „dołączone będzie uzasadnienie wskazujące na powody decyzji; orzeczenie będzie zakomunikowane Sekretarzowi, który prześle je” powinny być wyrazy „dołącza się uzasadnienie wskazujące na powody decyzji; orzeczenie komunikuje się Sekretarzowi, który przesyła je”,
 - b) w ust. 3 i 4 zamiast wyrazu „będzie” powinien być wyraz „jest”,
 - c) ust. 3 zamiast wyrazów „będzie podlegało” powinien być wyraz „podlega”,
 - d) w ust. 5 zamiast wyrazu „będą” powinien być wyraz „są”;
- 12) w art. 12 zamiast wyrazów „podejmowane będą” powinny być wyrazy „podejmuje się”;
- 13) w art. 13:
- a) w ust. 1:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „w trybie przewidzianym w artykule IX” powinno być „przez przyjęcie środka zgodnie z art. IX”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „O ile procedura ta nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za przyjęte i nabierają mocy prawnej w rok po zamknięciu Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego czasu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie przyjąć wspomnianych zmian.” powinny być wyrazy „O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „Wszelkie poprawki lub zmiany do niniejszego aneksu, które nabiorą mocy zgodnie z ustępem 1, staną się następnie wiążące dla każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich przyjęciu przez tę Stronę.” powinny być wyrazy „Każda poprawka lub zmiana do niniejszego Aneksu, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.”.

4. W Załączniku I do Protokołu:

- 1) w tytule zamiast wyrazów „Ocena skutków wobec środowiska” powinny być wyrazy „Ocena oddziaływania na środowisko”;
- 2) w art. 1:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „Ocena skutków wobec środowiska proponowanych działań wymienionych w artykule 8 protokołu będzie rozpatrywana,” powinny być wyrazy „Oddziaływanie na środowisko proponowanych działań wymienionych w artykule 8 Protokołu rozpatruje się”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „mniejszy niż niewielki lub przejściowy wpływ” powinny być wyrazy „mniejsze niż niewielkie lub przejściowe oddziaływanie”;
- 3) w art. 2:
- a) w ust. 1:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „mniejszy niż niewielki lub przejściowy wpływ” powinny być wyrazy „mniejsze niż niewielkie lub przejściowe oddziaływanie”,
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „będzie przygotowana Wstępna ocena” powinny być wyrazy „przygotowuje się Wstępną ocenę”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „Powinna ona zawierać dostateczną ilość szczegółów, aby ustalić, czy proponowana działalność może mieć większy aniżeli niewielki lub przejściowy wpływ na środowisko, oraz powinna zawierać:” powinny być wyrazy „Jest ona dostatecznie szczegółowa, aby ustalić, czy proponowana działalność może mieć większe aniżeli niewielkie lub przejściowe oddziaływanie na środowisko, oraz zawiera:”,
 - w lit. a zamiast wyrazu „; i” powinien być wyraz „; oraz”,
 - w lit. b każdorazowo zamiast wyrazu „skutków” powinien być wyraz „oddziaływań”,

- b) w ust. 2:
- zamiast wyrazów „wskaże, że proponowana działalność prawdopodobnie nie będzie miała większego aniżeli niewielki lub przejściowy wpływ” powinny być wyrazy „wykaże, że proponowana działalność prawdopodobnie nie będzie miała większego aniżeli niewielkie lub przejściowe oddziaływanie”;
 - zamiast wyrazu „skutków” powinien być wyraz „oddziaływań”;
- 4) w art. 3:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „wskaże lub jeżeli w inny sposób zostanie stwierdzone, że proponowana działalność prawdopodobnie będzie mieć większy aniżeli niewielki lub przejściowy wpływ na środowisko, zostanie przygotowana Wszechstronna ocena” powinny być wyrazy „wykaże lub jeżeli w inny sposób zostanie stwierdzone, że proponowana działalność prawdopodobnie będzie mieć większe aniżeli niewielkie lub przejściowe oddziaływanie na środowisko, przygotowuje się Wszechstronną ocenę”;
- b) w ust. 2
- we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „powinna zawierać:” powinien być wyraz „zawiera:”;
 - w lit. d–h każdorazowo zamiast wyrazu „skutków” powinny być wyrazy „oddziaływań”;
 - w lit. f zamiast wyrazów „działań i innych znanych planowanych działań;” powinny być wyrazy „oraz innych planowanych działań;”;
 - w lit. g zamiast wyrazu „ostrzeżenie” powinien być wyraz „ostrzeżenie”;
 - w lit. h zamiast wyrazu „nieprzewidywalnych” powinien być wyraz „nieuchronnych”;
 - w lit. j zamiast wyrazu „luk” powinien być wyraz „braków”;
- c) w ust. 3 zamiast wyrazów „będzie publicznie dostępny i zostanie rozesłany do wszystkich Stron, które udostępnią go publicznie w celu uzyskania komentarzy.” powinny być wyrazy „udostępnia się publicznie i rozsyła się do wszystkich Stron, które również udostępnią go publicznie w celu uzyskania uwag.”;
- d) w ust. 4 zamiast wyrazów „zostanie przesłany do Komitetu w tym samym czasie, w którym zostanie on rozesłany Stronom,” powinny być wyrazy „przesyła się do Komitetu w tym samym czasie, w którym przesyła się go Stronom,”;
- e) w ust. 5:
- zamiast wyrazów „Żadna ostateczna decyzja nie zostanie podjęta odnośnie do prowadzenia proponowanej działalności na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, zanim Spotkanie Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki na zlecenie Komitetu nie” powinny być wyrazy „Nie podejmuje się żadnej ostatecznej decyzji dotyczącej prowadzenia proponowanej działalności na obszarze Układu Antarktycznego, zanim Spotkanie Konsultatywne Układu Antarktycznego, po uzyskaniu rady Komitetu, nie”;
 - zamiast wyrazu „działania” powinien być wyraz „wykonywania”;
- f) w ust. 6:
- w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „powinien zawierać” powinien być wyraz „zawiera”;
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „Ostateczny tekst Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko, zapisy odnośnie do jakiegokolwiek decyzji dotyczącej tej oceny, a także ocena znaczenia przewidywanych skutków w stosunku do korzyści z proponowanej działalności, zostaną rozesłane” powinny być wyrazy „Ostateczny tekst Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko, informacje dotyczące jakiegokolwiek decyzji w sprawie tej oceny, a także ocenę znaczenia przewidywanych oddziaływań w stosunku do korzyści z proponowanej działalności, rozsyła się”;
- 5) w art. 5:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „Zostaną zastosowane procedury, włącznie z odpowiednim monitoringiem głównych parametrów dotyczących środowiska, w celu zbadania oceny skutków jakiegokolwiek działalności podjętej w wyniku realizacji Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko.” powinny być wyrazy „W celu oceny i weryfikacji oddziaływania jakiegokolwiek działalności podjętej na podstawie ukończonej Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko stosuje się procedury, włącznie z odpowiednim monitorowaniem głównych parametrów dotyczących środowiska.”;
- b) w ust. 2:
- we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „zostaną ustalone dla regularnego i weryfikowalnego rejestrowania skutków” powinny być wyrazy „ustala się dla regularnego i weryfikowalnego rejestrowania oddziaływania”;
 - w lit. a i b zamiast wyrazu „skutki” użytego w różnym przypadku powinien być wyraz „oddziaływania” użyty w odpowiednim przypadku;

- 6) w art. 6:
- a) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „będą przesyłane Stronom, przekazywane Komitetowi i udostępniane” powinny być wyrazy „przesyła się Stronom, przekazuje Komitetowi i udostępnia”,
 - w lit. c zamiast wyrazu „ważne” powinien być wyraz „istotne”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „Każda Wstępna ocena wpływu na środowisko, przygotowana zgodnie z artykułem 2, zostanie udostępniona” powinny być wyrazy „Każdą Wstępną ocenę wpływu na środowisko, przygotowaną zgodnie z artykułem 2, udostępnia się”;
- 7) w art. 7 w ust. 1 zamiast wyrazów „Niniejszy załącznik nie będzie stosowany” powinny być wyrazy „Niniejszego Załącznika nie stosuje się”;
- 8) w art. 8:
- a) w ust. 1:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „w drodze przedsięwzięcia procedur przewidzianych w artykule” powinny być wyrazy „przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „O ile procedura ta nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za przyjęte i nabierają mocy prawnej po upływie jednego roku od daty zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie zatwierdzić wspomnianych poprawek lub zmian.” powinny być wyrazy „O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „Każda poprawka lub każda modyfikacja niniejszego załącznika, które nabiorą mocy zgodnie z ustępem 1, staną się następnie wiążące dla każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich zatwierdzeniu przez tę Stronę.” powinny być wyrazy „Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.”.

5. W Załączniku III do Protokołu:

- 1) w art. 1:
- a) w ust. 3 zamiast wyrazów „Składowanie i niszczenie odpadów oraz ich wywóz z obszaru Układu w sprawie Antarktyki, jak również ich przerób i zredukowanie źródeł ich wytwarzania, powinny zostać w istotny sposób wzięte pod uwagę podczas planowania i prowadzenia działań na obszarze Układu w sprawie Antarktyki.” powinny być wyrazy „Istotnymi czynnikami, które bierze się pod uwagę podczas planowania i prowadzenia działań na obszarze Układu Antarktycznego, są kwestie składowania i niszczenia odpadów oraz ich wywóz z obszaru Układu Antarktycznego, jak również ich recykling i zredukowanie źródeł ich wytwarzania.”,
 - b) w ust. 4 zamiast wyrazów „powinny wrócić,” powinien być wyraz „wracają.”,
 - c) w ust. 5:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „powinny zostać” powinien być wyraz „zostaną”,
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „Nie należy” powinny być wyrazy „Nie można”,
 - w lit. b zamiast wyrazów „praktycznie możliwości” powinny być wyrazy „praktycznej opeji”;
- 2) w art. 2:
- a) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „zostaną wywiezione” powinny być wyrazy „wywożone są”,
 - w lit. e zamiast wyrazów „do smarowania,” powinien być wyraz „smarne.”,
 - *in fine* zamiast wyrazu „praktycznie” powinien być wyraz „praktycznej”,

- b) w ust. 2 zamiast wyrazów „powinny zostać, w maksymalnie możliwym zakresie, wywiezione z obszaru Układu w sprawie Antarktyki przez sprawcę takich odpadów.” powinny być wyrazy „są wywożone, w maksymalnie możliwym zakresie, z obszaru Układu Antarktycznego przez sprawcę takich zanieczyszczeń.”
 - c) w ust. 3:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „zostaną wywiezione” powinny być wyrazy „są wywożone”,
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazu „odpadów,” powinien być wyraz „zanieczyszczeń.”;
- 3) w art. 3:
- a) w ust. 1:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „zostaną spalone” powinny być wyrazy „spala się”,
 - w zdaniu trzecim zamiast wyrazów „zostaną wywiezione” powinny być wyrazy „wywozi się”,
 - b) w ust. 2:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „powinno się zaprzestać tak szybko, jak to jest możliwe, lecz nie później aniżeli pod koniec” powinny być wyrazy „zaprzestaje się tak szybko, jak to jest możliwe, lecz nie później niż do końca”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „należy uwzględnić kierunek i szybkość” powinny być wyrazy „uwzględnia się kierunek i prędkość”;
- 4) w art. 4:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „Odpady nie wywiezione lub nie zniszczone zgodnie z artykułami 2 i 3 nie będą niszczone” powinny być wyrazy „Odpadów niewywiezionych lub niezniszczonych zgodnie z artykułami 2 i 3 nie niszczy się”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „Ciekłe odpady kanalizacyjne i domowe oraz inne ciekłe odpady nie wywiezione z obszaru Układu w sprawie Antarktyki, zgodnie z artykułem 2, nie będą umieszczane, o ile będzie” powinny być wyrazy „Ciekłych odpadów kanalizacyjnych i domowych oraz innych ciekłych odpadów niewywiezionych z obszaru Układu Antarktycznego, zgodnie z artykułem 2, nie umieszcza się, o ile jest”;
- 5) w art. 5:
- a) w ust. 1 w lit. b zamiast wyrazów „będą podlegały” powinien być wyraz „podlegają”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazu „będzie” powinien być wyraz „jest”;
- 6) w art. 6 zamiast wyrazów „będą składowane” powinny być wyrazy „składuje się”;
- 7) w art. 7 zamiast wyrazów „Nie będą sprowadzane na ląd lub lodowce szelfowe albo na wody obszaru Układu w sprawie Antarktyki polichlorki bifenyłu (PCB), ziemia niesterylna, kulki polistyrenu lub inne podobne formy opakowania ani też pestycydy (inne aniżeli potrzebne do celów naukowych, medycznych lub higieny).” powinny być wyrazy „Nie sprowadza się na ląd lub lodowce szelfowe albo na wody obszaru Układu Antarktycznego polichlorków bifenyłu (PCB), ziemi niesterylnej, kulek polistyrenu lub innych podobnych form opakowania ani też pestycydów (innych aniżeli potrzebne do celów naukowych, medycznych lub higienicznych).”;
- 8) w art. 8:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „będą klasyfikowane” powinny być wyrazy „klasyfikuje się”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „plan gospodarowania odpadami (włącznie z redukcją odpadów, ich składowaniem i niszczeniem), ze wskazaniem dla każdego ustalonego miejsca, ogólnie miejsc obozowania oraz każdego statku (innego aniżeli małe łodzie obsługujące ustalone miejsca” powinny być wyrazy „plany gospodarowania odpadami (włącznie z redukcją odpadów, ich składowaniem i niszczeniem), ze wskazaniem dla każdego stałego miejsca, miejsc obozowania ogólnie oraz każdego statku (innego aniżeli małe łodzie obsługujące stałe miejsca”,
 - c) w ust. 3 zamiast wyrazu „zapomniane,” powinien być wyraz „utracone.”;
- 9) w art. 9:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „zostaną włączone” powinny być wyrazy „włącza się”,
 - b) w ust. 3 zamiast wyrazów „sprawozdania do nich,” powinny być wyrazy „sprawozdań z ich wykonania i”,
 - c) w ust. 4 zamiast wyrazu „rady” powinny być wyrazy „udzielać rad”;
- 10) w art. 11 zamiast wyrazów „będzie podlegał” powinien być wyraz „podlega”;

- 11) w art. 12:
 - a) w ust. 1:
 - zamiast wyrazów „Niniejszy załącznik nie będzie stosowany” powinny być wyrazy „Niniejszego Załącznika nie stosuje się”,
 - zamiast wyrazów „albo statków,” powinny być wyrazy „albo bezpieczeństwa statków,”
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „będzie przesłane” powinny być wyrazy „przesyła się”;
- 12) w art. 13:
 - a) w ust. 1
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „w trybie przewidzianym w artykule” powinny być wyrazy „przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „O ile procedura ta nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się skuteczne po upływie roku od chwili zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie zatwierdzić powyższych zmian i poprawek.” powinny być wyrazy „O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.”
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „Każda poprawka i każda zmiana niniejszego załącznika, które stały się skuteczne zgodnie z ustępem 1, staną się następnie wiążące dla każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich zatwierdzeniu przez tę Stronę.” powinny być wyrazy „Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.”.

6. W Załączniku IV do Protokołu:

- 1) użyty w tekście, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyraz „emisja” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazem „zrzut”;
- 2) w art. 1:
 - a) w lit. a zamiast wyrazów „„emisja” oznacza każdą emisję ze statku, bez względu na przyczynę, włącznie z wszelkim wypuszczeniem, wyrzuceniem, wylaniem, wyciekami, wypompowaniem, wydaleniem lub opróżnieniem;” powinny być wyrazy „„zrzut” oznacza każde usunięcie takich substancji ze statku, bez względu na przyczynę, i obejmuje każde ich przedostanie się do morza, pozbycie, rozlewanie, cieknięcie, pompowanie, wydzielanie lub opróżnianie;”
 - b) w lit. b zamiast wyrazów „„śmieci” oznacza wszelkie żywnościowe, domowe i pochodzące z eksploatacji statku odpady, z wyjątkiem świeżych ryb lub części, powstałe podczas normalnej pracy statku,” powinny być wyrazy „„odpady” oznaczają wszelkiego rodzaju odpady produktów spożywczych, odpady bytowe i eksploatacyjne, z wyjątkiem świeżych ryb lub części, które powstały podczas normalnej eksploatacji statku,”
 - c) w lit. c zamiast wyrazów „w powyższej sprawie i innymi zmianami przyjętymi” powinny być wyrazy „dotyczącym tej konwencji i innymi zmianami, które weszły w życie”,
 - d) w lit. d zamiast wyrazów „„szkodliwa płynna substancja” oznacza każdą szkodliwą płynną substancję,” powinny być wyrazy „„szkodliwa substancja ciekła” oznacza każdą szkodliwą substancję ciekłą,”
 - e) w lit. e zamiast wyrazów „produkty ropy naftowej wszelkiego rodzaju, włączając ropę naftową, olej napędowy, osady i pozostałości oleju oraz destylowane produkty naftowe” powinny być wyrazy „ropę naftową w każdej postaci, włączając w to ropę naftową, paliwo olejowe, szlam, odpadki olejowe oraz produkty rafinowane”,
 - f) w lit. f zamiast wyrazów „„mieszanina olejowa” oznacza mieszaninę złożoną z różnych węglowodorów;” powinny być wyrazy „„mieszanina oleista” oznacza mieszaninę o jakiegokolwiek zawartości oleju;”
 - g) w lit. g zamiast wyrazów „„statek” oznacza statki wszelkiego rodzaju prowadzące działalność w środowisku morskim, włączając wodoloty, pojazdy poduszkowe, pojazdy podwodne, urządzenia pływające oraz platformy stałe lub pływające.” powinny być wyrazy „„statek” oznacza jednostkę pływającą jakiegokolwiek typu używaną w środowisku morskim i obejmuje wodoloty, poduszkowce, statki podwodne, urządzenia pływające oraz stałe bądź pływające platformy.”;

- 3) w art. 3:
- a) w ust. 1:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „Zakazana jest emisja oleju lub mieszaniny olejowej” powinny być wyrazy „Zakazany jest zrzut oleju lub mieszaniny oleistej”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „powinny zatrzymać na pokładzie wszelkie osady olejowe,” powinny być wyrazy „zatrzymują na pokładzie wszelki szlam,”
 - w zdaniu trzecim zamiast wyrazów „Statki będą zrzucały te pozostałości jedynie poza obszarem Układu w sprawie Antarktyki w odpowiednich urządzeniach przyjmujących” powinny być wyrazy „Statki zrzucają te pozostałości jedynie poza obszarem Układu Antarktycznego w odpowiednich urządzeniach odbiorczych”,
 - b) w ust. 2 w lit. a:
 - zamiast wyrazów „mieszanki olejowej” powinny być wyrazy „mieszaniny oleistej”,
 - podpunkt i zamiast wyrazu „ją” powinien być wyraz „go”;
- 4) w art. 4:
- a) w tytule zamiast wyrazu „płynnych” powinien być wyraz „ciekłych”,
 - b) zamiast wyrazu „Zakazana” powinien być wyraz „Zakazany”,
 - c) zamiast wyrazów „substancji płynnych” powinny być wyrazy „substancji ciekłych”;
- 5) w art. 5:
- a) w tytule zamiast wyrazu „wyrzucanie” powinien być wyraz „usuwanie”,
 - b) w ust. 1:
 - zamiast wyrazów „będzie wyrzucanie” powinny być wyrazy „jest usuwanie”,
 - zamiast wyrazu „pojemnikami” powinien być wyraz „torbami”,
 - c) w ust. 2 zamiast wyrazów „będzie wyrzucanie” powinny być wyrazy „jest usuwanie”,
 - d) w ust. 3 zamiast wyrazów „wyrzucenie do morza odpadów żywnościowych, o ile zostały one przepuszczone przez urządzenia miażdżące lub rozdrabniające, pod warunkiem że takie wyrzucenie zostanie dokonane, z wyjątkiem przypadków dozwolonych w myśl załącznika V do MARPOL 73/78, tak daleko, jak tylko będzie to praktycznie możliwe, od lądu lub lodowców szelfowych, a w każdym razie nie bliżej aniżeli 12 mil morskich. Takie zmiażdżone lub rozdrobnione” powinny być wyrazy „usuwanie do morza odpadów żywnościowych, o ile zostały one przepuszczone przez urządzenia rozdrabniające lub mielące, pod warunkiem że takie wyrzucenie zostanie dokonane, z wyjątkiem przypadków dozwolonych w myśl Załącznika V do MARPOL 73/78, tak daleko, jak tylko będzie to praktycznie możliwe, z lądu lub lodowców szelfowych, a w każdym razie nie bliżej aniżeli 12 mil morskich. Takie rozdrobnione lub zmielone”,
 - e) w ust. 4 zamiast wyrazów „będą mieć zastosowanie” powinny być wyrazy „mają zastosowanie”,
 - f) w ust. 5 w lit. a:
 - zamiast wyrazy „wyrzucania” powinien być wyraz „usuwania”,
 - zamiast wyrazy „wyrzuceniu” powinien być wyraz „usunięciu”,
 - g) w ust. 6 zamiast wyrazów „Strony będą wymagały, o ile jest to wskazane, prowadzenia rejestru zrzutów śmieci.” powinny być wyrazy „Strony wymagają, o ile jest to wskazane, prowadzenia rejestru odpadów.”;
- 6) w art. 6:
- a) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „kiedy mogłoby to” powinny być wyrazy „które mogłyby”,
 - w lit. a zamiast wyrazu „wszelkich” powinien być wyraz „wszelkiego”,
 - w lit. b zamiast wyrazów „powinna odbywać” powinien być wyraz „odbywa”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „powinny wymagać,” powinien być wyraz „wymagają,”;
- 7) w art. 7 w ust. 2 zamiast wyrazów „będzie przesłane” powinny być wyrazy „przesyła się”;
- 8) w art. 8 w tytule zamiast wyrazów „związanych” powinien być wyraz „powiązanych”;

- 9) w art. 9:
- a) w tytule zamiast wyrazów „Zdolność statku do zbierania odpadów i instalacje przyjmujące” powinny być wyrazy „Pojemność statku do magazynowania odpadów i urządzenie odbiorcze”;
 - b) w ust. 1:
 - zamiast wyrazów „wszelkich osadów olejowych, zanieczyszczonego balastu, wody z płukania pojemników oraz innych pozostałości oleju i mieszanki, a także, że będą miały dostateczną zdolność” powinny być wyrazy „wszelkiego szlamu, zanieczyszczonego balastu, wody z płukania pojemników oraz innych pozostałości oleju i mieszanki, a także, że będą miały dostateczną pojemność”;
 - zamiast wyrazów „w urządzeniach przyjmujących po opuszczeniu wspomnianego obszaru. Statki powinny mieć także dostateczną zdolność do zatrzymania na pokładzie szkodliwych substancji płynnych.” powinny być wyrazy „w urządzeniach odbiorczych po opuszczeniu wspomnianego obszaru. Statki mają także dostateczną pojemność do zatrzymania na pokładzie szkodliwych substancji ciekłych.”;
 - c) w ust. 2:
 - zamiast wyrazów „z której portów statki wychodzą do obszaru Układu w sprawie Antarktyki lub do której portów” powinny być wyrazy „z portów której statki wychodzą do obszaru Układu Antarktycznego lub do portów której”;
 - zamiast wyrazów „urządzeń przyjmujących w celu zebrania wszelkich osadów olejowych, zanieczyszczonego balastu, wody z płukania pojemników, innych pozostałości oleju i mieszanek, a także śmieci ze statków,” powinny być wyrazy „urządzeń odbiorczych w celu zebrania wszelkiego szlamu, zanieczyszczonego balastu, wody z płukania pojemników, innych pozostałości oleju i mieszanek, a także odpadów ze statków”;
 - d) w ust. 3 zamiast wyrazów „idąc na obszar Układu w sprawie Antarktyki lub wracając z tego obszaru, powinny przeprowadzić konsultacje z tymi drugimi Stronami w celu upewnienia się, czy utworzenie portowych urządzeń przyjmujących” powinny być wyrazy „udając się na obszar Układu Antarktycznego lub wracając z tego obszaru, powinny przeprowadzić konsultacje z tymi Stronami w celu upewnienia się, czy utworzenie portowych urządzeń odbiorczych”;
- 10) w art. 10 zamiast wyrazu „postanowienia” powinien być wyraz „cele”;
- 11) w art. 11 w ust. 1 zamiast wyrazów „morskiego okrętu pomocniczego lub innego okrętu będącego własnością lub używanego przez państwo i wykorzystywanego w danym czasie wyłącznie dla rządowej, niehandlowej służby.” powinny być wyrazy „jednostki pomocniczej marynarki wojennej lub innego statku będącego własnością lub będącego w eksploatacji państwa i używanego czasowo wyłącznie do niehandlowej służby rządowej.”;
- 12) w art. 12:
- a) w tytule zamiast wyrazu „nadzwyczajnych” powinien być wyraz „zagrożenia”;
 - b) w ust. 1:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „w przypadkach nadzwyczajnego zanieczyszczenia morza lub jego groźby na obszarze Układu w sprawie Antarktyki Strony, zgodnie z artykułem 15 protokołu, powinny stworzyć plany pilnego reagowania dla statków (innych niż małe łodzie działające w ustalonych miejscach lub ze statków) operujących na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, a w szczególności dla statków przewożących olej, jako towar, jak również dla wycieków oleju do środowiska morskiego, pochodzących z instalacji na brzegu. W tym celu Strony będą.” powinny być wyrazy „w sytuacjach zagrożenia zanieczyszczeniem albo zanieczyszczenia morza na obszarze Układu Antarktycznego Strony, zgodnie z artykułem 15 Protokołu, sporządzą plany ewentualnościowe dla reagowania na przypadki zanieczyszczenia morza, włączając w to plany ewentualnościowe dla statków (innych niż małe łodzie działające w ustalonych miejscach lub ze statków) działających na obszarze Układu Antarktycznego, a w szczególności dla statków przewożących olej, jako towar, jak również dla wycieków oleju do środowiska morskiego, pochodzących z instalacji na brzegu. W tym celu Strony:”;
 - w lit. a zamiast wyrazu „współpracować” powinien być wyraz „współpracują”;
 - w lit. b zamiast wyrazów „występować do Komitetu, Międzynarodowej Organizacji Morskiej i innych międzynarodowych organizacji z wnioskiem o radę.” powinny być wyrazy „korzystają z rad Komitetu, Międzynarodowej Organizacji Morskiej i innych organizacji międzynarodowych.”;
 - c) w ust. 2 zamiast wyrazów „będą podejmować odpowiednie akcje” powinny być wyrazy „podejmują odpowiednie działania”;

- 13) w art. 13:
- a) zamiast wyrazów „będą dokonywać” powinien być wyraz „dokonują”,
 - b) zamiast wyrazów „do jego zmniejszenia” powinny być wyrazy „do zmniejszenia zanieczyszczenia”;
- 14) w art. 15:
- a) w ust. 1:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „w trybie przewidzianym w artykule” powinny być wyrazy „przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem”,
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „O ile procedura ta nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiany są uważane za zatwierdzone i stają się skuteczne po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie zatwierdzić powyższych zmian lub poprawek.” powinny być wyrazy „O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „Każda poprawka i każda zmiana niniejszego załącznika, które staną się skuteczne zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, staną się następnie wiążące dla każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich przyjęciu przez tę Stronę.” powinny być wyrazy „Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.”.

7. W Załączniku V do Protokołu:

- 1) w art. 1 w lit. c zamiast wyrazu „ochroną” powinny być wyrazy „ochrony”;
- 2) w art. 3:
 - a) w ust. 1 zamiast wyrazu „specyficznych” powinien być wyraz „szczególnych”,
 - b) w ust. 2:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „będą dążyć” powinien być wyraz „dążą”,
 - w lit. c zamiast wyrazów „i niespotykane” powinny być wyrazy „lub niespotykane”,
 - w lit. d zamiast wyrazu „jedynie” powinien być wyraz „jedynych”,
 - w lit. e do zamiast wyrazu „i” powinien być wyraz „lub”,
 - w lit. f zamiast wyrazu „przejawów” powinien być wyraz „przykładów”,
 - c) w ust. 3 zamiast wyrazów „powinna zostać dokonana zmiana” powinny być wyrazy „dokonuje się zmiany”;
- 3) w art. 4 w ust. 2 w lit. a zamiast wyrazu „wpływu” powinien być wyraz „oddziaływania”;
- 4) w art. 5:
 - a) w ust. 2 zamiast wyrazów „powinien mieć” powinien być wyraz „ma”,
 - b) w ust. 3:
 - we wprowadzeniu do wyliczenia zamiast wyrazów „powinien zawierać” powinien być wyraz „zawiera”,
 - w lit. e w podpunkcie i zamiast wyrazu „charakteryzujące” powinien być wyraz „wyznaczające”,
 - w lit. e w podpunkcie iii zamiast wyrazów „urządzeń, w tym stacji naukowych, wyposażenia badawczego i ratowniczego,” powinny być wyrazy „konstrukcji, w tym stacji naukowych, urządzeń badawczych i ratowniczych”,
 - w lit. i w podpunkcie i zamiast wyrazów „poruszania się na nim;” powinny być wyrazy „poruszania się w nim lub ponad nim;”,
 - lit. i w podpunkcie x zamiast wyrazu „jakie” powinien być wyraz „które”,
 - w lit. j w podpunkcie i zamiast wyrazów „poruszania się po nim;” powinny być wyrazy „poruszania się w nim oraz ponad nim;”,
 - w lit. j w podpunkcie viii zamiast wyrazu „jakie” powinien być wyraz „które”;

- 5) w art. 6:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „Proponowane Plany Zarządzania powinny zostać przekazane Komitetowi, Naukowemu Komitetowi Badań Antarktycznych oraz, odpowiednio, Komisji do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki. Przy formułowaniu porady dla Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki Komitet bierze pod uwagę wszelkie komentarze poczynione przez Naukowy Komitet Badań Antarktycznych oraz, odpowiednio, Komisję do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki. W dalszej kolejności Plany Zarządzania mogą zostać przyjęte przez Strony Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki na mocy decyzji podjętej podczas Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, zgodnie z artykułem IX (1) Układu w sprawie Antarktyki. O ile Strony te nie postanowią inaczej, Plan uważa się za przyjęty po upływie 90 dni od chwili zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym został przyjęty, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych nie poinformuje depozytariusza, we wskazanym powyżej terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie przyjąć powyższej decyzji.” powinny być wyrazy „Proponowane Plany Zarządzania przekazuje się Komitetowi, Naukowemu Komitetowi Badań Antarktycznych oraz, jeśli to zasadne, Komisji do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki. Przy formułowaniu porady dla Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego Komitet bierze pod uwagę wszelkie komentarze poczynione przez Naukowy Komitet Badań Antarktycznych oraz, jeśli jest to zasadne, Komisję do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki. W dalszej kolejności Plany Zarządzania mogą zostać przyjęte przez Strony Konsultatywne Układu Antarktycznego na podstawie środka przyjętego podczas Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek nie stanowi inaczej Plan uważa się za zatwierdzony po upływie 90 dni od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym został przyjęty, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych nie poinformuje depozytariusza, we wskazanym powyżej terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie zatwierdzić powyższego środka.”
 - b) w ust. 3 zamiast wyrazów „nie postanawia inaczej. Przegląd Planu Zarządzania powinien być wszczynany” powinny być wyrazy „nie stanowi inaczej. Przegląd Planu Zarządzania wszczyna się”;
 - c) w ust. 4 zamiast wyrazu „unieważniane” powinien być wyraz „uchylane”;
 - d) w ust. 5 zamiast wyrazów „Po przyjęciu Plan Zarządzania zostaje niezwłocznie rozesłany przez depozytariusza” powinny być wyrazy „Po zatwierdzeniu Planu Zarządzania depozytariusz niezwłocznie rozsyła go”;
- 6) w art. 7:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „Zezwolenie powinno zawierać stosowne rozdziały Planu Zarządzania oraz powinno określać granice” powinny być wyrazy „Zezwolenie zawiera stosowne części Planu Zarządzania oraz określa granice”;
 - b) w ust. 3 zamiast wyrazów „powinna wymagać” powinien być wyraz „wymaga”;
- 7) w art. 8:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „powinny zostać” powinien być wyraz „zostają”;
 - b) w ust. 2:
 - w zdaniu pierwszym zamiast wyrazów „uznanym walorze historycznym,” powinny być wyrazy „uznanej wartości historycznej,”;
 - w zdaniu drugim zamiast wyrazów „Propozycja odnośnie do takiego zaliczenia może zostać przyjęta przez Strony Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki na mocy decyzji podjętej podczas Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, zgodnie z artykułem IX (1) Układu w sprawie Antarktyki.” powinny być wyrazy „Propozycja odnośnie do takiego zaliczenia może zostać przyjęta przez Strony Konsultatywne Układu Antarktycznego na mocy środka podjętego podczas Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, zgodnie z artykułem IX ustępu 1 Układu Antarktycznego.”;
 - w zdaniu trzecim zamiast wyrazów „O ile Strony nie postanowią inaczej, propozycję uważa się za przyjętą po upływie 90 dni od chwili zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym została przyjęta, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych nie poinformuje depozytariusza, we wskazanym powyżej terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie przyjąć powyższej propozycji.” powinny być wyrazy „O ile środek nie stanowi inaczej, propozycję uważa się za zatwierdzoną po upływie 90 dni od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym została przyjęta, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych nie poinformuje depozytariusza, we wskazanym powyżej terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie zatwierdzić powyższej propozycji.”;
 - c) w ust. 3 zamiast wyrazów „zostaną umieszczone” powinny być wyrazy „umieszcza się”;
- 8) w art. 9 w ust. 3 zamiast wyrazów „będą współpracować” powinien być wyraz „współpracują”;

- 9) w art. 11:
- a) w ust. 1 zamiast wyrazów „lub statków” powinny być wyrazy „lub bezpieczeństwa statków”,
 - b) w ust. 2 zamiast wyrazów „zostanie przesłane” powinny być wyrazy „przesyła się”;
- 10) w art. 12:
- a) w tytule zamiast wyrazu „Uzupełnienie” powinien być wyraz „Poprawka”,
 - b) w ust. 1 zamiast wyrazów „Niniejszy załącznik może zostać uzupełniony lub zmieniony na podstawie decyzji podjętej zgodnie z artykułem IX (1) Układu w sprawie Antarktyki. O ile decyzja powyższa nie stanowi inaczej, uzupełnienie lub zmianę uważa się za przyjętą i nabiera ona mocy prawnej po upływie roku od chwili zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym została przyjęta, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki nie poinformuje depozytariusza w powyższym terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie przyjąć powyższych uzupełnień lub zmian.” powinny być wyrazy „Niniejszy Załącznik może być poprawiony lub zmieniony przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.”,
 - c) w ust. 2 zamiast wyrazów „Jakiegokolwiek uzupełnienie lub zmiana niniejszego załącznika, które wejdą w życie zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, nabierają następnie mocy prawnej w odniesieniu do każdej innej Strony, po otrzymaniu przez depozytariusza zawiadomienia o przyjęciu przez tę Stronę powyższych uzupełnień lub zmian.” powinny być wyrazy „Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.”.

II. Ujednolicony tekst Protokołu wraz z Aneksiem do Protokołu i załącznikami do Protokołu, uwzględniający sprostowane błędy w jego tłumaczeniu na język polski, stanowi załącznik do obwieszczenia.

Minister Spraw Zagranicznych: *W. Waszczykowski*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Spraw Zagranicznych
z dnia 13 października 2017 r. (poz. 1982)

PROTOKÓŁ

o ochronie środowiska do Układu Antarktycznego,

sporządzony w Madrycie dnia 4 października 1991 r.

Preambuła

Państwa-Strony niniejszego Protokołu do Układu Antarktycznego, zwane dalej Stronami;

przekonane o konieczności zwiększenia ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów;

przekonane o konieczności umocnienia systemu Układu Antarktycznego w taki sposób, aby Antarktyka zawsze w przyszłości używana była wyłącznie w celach pokojowych i nie stała się areną lub przedmiotem sporów międzynarodowych;

biorąc pod uwagę specjalny prawny i polityczny status Antarktyki oraz szczególną odpowiedzialność Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego w zakresie zapewnienia, aby wszelka działalność w Antarktyce była zgodna z celami i zasadami tego Układu;

powołując się na określenie Antarktyki jako Obszaru Specjalnie Chronionego i na inne środki przyjęte w ramach systemu Układu Antarktycznego w celu ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów;

uznając nadal, że Antarktyka stwarza unikalne możliwości dla naukowego monitorowania i badania procesów mających zarówno globalne, jak i regionalne znaczenie;

potwierdzając zasady ochrony zawarte w Konwencji o ochronie żywych zasobów morskich Antarktyki;

przekonane, że stworzenie wszechstronnego systemu ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów leży w interesie całej ludzkości;

pragnąc w tym celu uzupełnić Układ Antarktyczny;

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

Dla celów niniejszego Protokołu:

- (a) „Układ Antarktyczny” oznacza Układ Antarktyczny zawarty w Waszyngtonie 1 grudnia 1959 r.;
- (b) „obszar Układu Antarktycznego” oznacza obszar, do którego odnoszą się postanowienia Układu Antarktycznego zgodnie z artykułem VI tego Układu;
- (c) „Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego” oznaczają spotkania przewidziane w artykule IX Układu Antarktycznego;
- (d) „Strony Konsultatywne Układu Antarktycznego” oznaczają Umawiające się Strony Układu Antarktycznego uprawnione do wyznaczania przedstawicieli biorących udział w spotkaniach przewidzianych w artykule IX tego Układu;
- (e) „system Układu Antarktycznego” oznacza Układ Antarktyczny, środki obowiązujące zgodnie z tym Układem, związane z nim odrębne instrumenty międzynarodowe będące w mocy i środki obowiązujące zgodnie z tymi instrumentami;
- (f) „Trybunał Arbitrażowy” oznacza Trybunał Arbitrażowy utworzony zgodnie z Anekssem do niniejszego Protokołu, stanowiącym jego integralną część;
- (g) „Komitet” oznacza Komitet Ochrony Środowiska utworzony zgodnie z artykułem 11.

Artykuł 2

Cele i przeznaczenie

Strony zobowiązują się do zapewnienia wszechstronnej ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów i niniejszym uznają Antarktykę za rezerwat naturalny przeznaczony dla pokoju i nauki.

Artykuł 3

Zasady dotyczące ochrony środowiska

1. Ochrona środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów, a także zachowanie istotnej wartości Antarktyki, włącznie z jej pierwotnym charakterem i wartościami estetycznymi, oraz jej przydatnością do prowadzenia badań naukowych, a w szczególności badań niezbędnych dla rozumienia środowiska globalnego, stanowią podstawową płaszczyznę dla planowania i prowadzenia wszelkiej działalności na obszarze Układu Antarktycznego.

2. W tym celu:

- (a) działalność na obszarze Układu Antarktycznego jest planowana i prowadzona w ten sposób, aby ograniczyć jej szkodliwy wpływ na środowisko Antarktyki oraz zależne od niej i powiązane z nią ekosystemy;
- (b) działalność na obszarze Układu Antarktycznego jest planowana i prowadzona w taki sposób, aby uniknąć:
 - (i) szkodliwych skutków dla klimatu i zjawisk pogodowych;
 - (ii) istotnie szkodliwych skutków dla jakości powietrza lub wody;
 - (iii) istotnych zmian w środowisku atmosferycznym, lądowym (włącznie z wodnym), lodowym lub morskim;
 - (iv) szkodliwych zmian w rozmieszczeniu, bogactwie lub produktywności gatunków lub populacji gatunków fauny i flory;
 - (v) dalszego pogorszenia sytuacji zagrożonych lub będących w niebezpieczeństwie gatunków lub populacji tych gatunków;
 - (vi) degradacji lub poważnego ryzyka takiej degradacji obszarów mających biologiczne, naukowe, historyczne, estetyczne znaczenie lub pierwotny charakter;
- (c) działalność na obszarze Układu Antarktycznego jest planowana i prowadzona w oparciu o informacje pozwalające na uprzednią ocenę oddziaływania i podjęcie uzasadnionych decyzji z punktu widzenia możliwych skutków tych działań dla środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów, jak również wartości Antarktyki dla prowadzenia badań naukowych; takie decyzje powinny w pełni uwzględniać:
 - (i) zakres działalności, włącznie z jej obszarem, czasem trwania i intensywnością;
 - (ii) skumulowany wpływ działalności, zarówno poprzez efekt własny, jak i w połączeniu z innymi działaniami na obszarze Układu Antarktycznego;
 - (iii) czy działalność nie wpłynie szkodliwie na inną działalność na obszarze Układu Antarktycznego;
 - (iv) czy technologie i procedury są odpowiednie do przeprowadzenia operacji bezpiecznej dla środowiska;
 - (v) czy istnieje zdolność monitorowania głównych parametrów środowiskowych i składników ekosystemu, tak aby zidentyfikować i wcześniej ostrzec o jakichkolwiek szkodliwych skutkach działalności, jak również przewidzieć takie zmiany stosowanych procedur, jakie mogą być niezbędne w świetle wyników monitorowania lub szerszego poznania środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów;
 - (vi) czy istnieje zdolność niezwłocznego i efektywnego reagowania na wypadki, szczególnie takie, które mogą potencjalnie wpływać na środowisko;
- (d) należy prowadzić systematyczne i skuteczne monitorowanie w celu umożliwienia oceny skutków prowadzonej działalności, włącznie z weryfikacją przewidywanych skutków;
- (e) należy prowadzić systematyczne i skuteczne monitorowanie w celu ułatwienia wczesnego wykrywania możliwych i nieprzewidywanych skutków działań prowadzonych zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz obszaru Układu Antarktycznego w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów.

3. Działalność na obszarze Układu Antarktycznego jest planowana i prowadzona w taki sposób, aby przyznać pierwszeństwo badaniom naukowym i zachować wartość Antarktyki jako obszaru do prowadzenia wyżej wymienionych badań, włącznie z badaniami istotnymi dla rozumienia środowiska globalnego.

4. Działalność podejmowana na obszarze Układu Antarktycznego w związku z programami badań naukowych, turystyką i wszelkimi innymi rządowymi i pozarządowymi działaniami na obszarze Układu Antarktycznego, dla których uprzednie zawiadomienie jest wymagane zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu Antarktycznego, włącznie z towarzyszącymi logistycznymi działaniami pomocniczymi:

- (a) odbywa się w sposób zgodny z zasadami niniejszego artykułu; i
- (b) będzie zmodyfikowana, zawieszona lub zaniechana, jeżeli powoduje skutki dla środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów niezgodne z tymi zasadami lub tworzy ryzyko spowodowania takich skutków.

Artykuł 4

Związek z innymi elementami systemu Układu Antarktycznego

1. Niniejszy Protokół jest dokumentem uzupełniającym Układ Antarktyczny i nie modyfikuje ani nie zmienia postanowień tego Układu.

2. Żadne postanowienie niniejszego Protokołu nie narusza praw i obowiązków Stron tego Protokołu wynikających z innych będących w mocy instrumentów międzynarodowych w systemie Układu Antarktycznego.

Artykuł 5

Zgodność z innymi elementami systemu Układu Antarktycznego

Strony konsultują się i współpracują z Umawiającymi się Stronami innych instrumentów międzynarodowych obowiązujących w systemie Układu Antarktycznego i ich odpowiednimi instytucjami, tak aby zagwarantować osiągnięcie celów i zasad niniejszego Protokołu i uniknąć jakichkolwiek zakłóceń w osiąganiu celów i zasad tych instrumentów czy jakichkolwiek niezgodności pomiędzy wykonywaniem tych instrumentów i niniejszego Protokołu.

Artykuł 6

Współpraca

1. Strony współpracują przy planowaniu i prowadzeniu działalności na obszarze Układu Antarktycznego. W tym celu każda Strona dołoży starań, aby:

- (a) popierać wspólne programy o wartości naukowej, technicznej i edukacyjnej, dotyczące ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów;
- (b) udzielać odpowiedniej pomocy innym Stronom przy przygotowywaniu ocen oddziaływania na środowisko;
- (c) udzielać na prośbę innych Stron informacji odnośnie do wszelkiego potencjalnego ryzyka dla środowiska w Antarktyce oraz udzielać im pomocy w celu zmniejszenia do minimum skutków wypadków, które mogą zniszczyć środowisko Antarktyki lub zależne od niej i powiązane z nią ekosystemy;
- (d) konsultować z innymi Stronami sprawę wyboru miejsc dla utworzenia stacji lub innych instalacji w celu uniknięcia skumulowanych skutków nadmiernej ich koncentracji w danym miejscu;
- (e) podejmować, jeśli jest to wskazane, wspólne ekspedycje, a także wspólnie użytkować stacje i inne instalacje;
- (f) realizować takie kroki, które mogą być uzgodnione na Spotkaniach Konsultacyjnych Układu Antarktycznego.

2. Każda Strona zobowiązuje się, w możliwym zakresie, dzielić się informacjami, które mogą być pomocne innym Stronom przy planowaniu i prowadzeniu ich działalności na obszarze Układu Antarktycznego w celu ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów.

3. Strony współpracują z tymi Stronami, które mogą sprawować jurysdykcję na obszarach przylegających do obszaru Układu Antarktycznego w celu zapewnienia, aby działalność na obszarze Układu Antarktycznego nie miała szkodliwych skutków na wymienionych obszarach.

Artykuł 7

Zakaz podejmowania działalności w odniesieniu do zasobów mineralnych

Jakakolwiek działalność w odniesieniu do zasobów mineralnych, inna aniżeli badania naukowe, jest zakazana.

Artykuł 8

Ocena oddziaływania na środowisko

1. Proponowana działalność, wymieniona w ustępie 2, jest przedmiotem procedur określonych w Załączniku I w celu uprzedniego zbadania skutków takiej działalności w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów, zgodnie z tym, czy taka działalność jest uznana za wywołującą:

- (a) mniejszy niż niewielki lub czasowy skutek,
- (b) niewielki lub czasowy skutek,
- (c) większy niż niewielki lub czasowy skutek.

2. Każda Strona zapewnia, aby procedury badań przewidziane w Załączniku I były stosowane w procesie przygotowywania decyzji dotyczących jakiegokolwiek działalności podejmowanej na obszarze Układu Antarktycznego zgodnie z programami badań naukowych, turystyki i innych rządowych i pozarządowych działań na obszarze Układu Antarktycznego, dla których uprzednie zawiadomienie jest wymagane zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu Antarktycznego, włącznie z towarzyszącymi logistycznymi działaniami pomocniczymi.

3. Procedury oceny przewidziane w Załączniku I stosuje się do każdej zmiany działalności bez względu na to, czy taka zmiana wynika ze zwiększenia czy też zmniejszenia istniejącego działania, z dodatkowego działania, z zamknięcia instalacji lub z innego powodu.

4. Jeżeli działalność jest planowana wspólnie przez więcej niż jedną Stronę, zainteresowane Strony wyznaczają jedną z nich do koordynowania wykonania procedur dotyczących oceny oddziaływania na środowisko przewidzianych w Załączniku I.

Artykuł 9

Załączniki

1. Załączniki do niniejszego Protokołu będą stanowiły jego integralną część.

2. Dodatkowe załączniki, poza Załącznikami I-IV, mogą zostać przyjęte i staną się obowiązujące zgodnie z artykułem IX Układu Antarktycznego.

3. Poprawki i zmiany do załączników mogą być przyjęte i staną się obowiązujące zgodnie z artykułem IX Układu Antarktycznego, chyba że jakikolwiek załącznik będzie zawierać postanowienie dotyczące przyspieszonego obowiązywania poprawek i zmian.

4. Załączniki i jakiegokolwiek poprawki i zmiany do nich, które stały się obowiązujące zgodnie z ustępami 2 i 3 staną się obowiązujące dla Umawiającej się Strony Układu Antarktycznego, która nie jest Stroną Konsultatywną Układu Antarktycznego lub która nie była Stroną Konsultatywną Układu Antarktycznego w czasie ich przyjęcia, kiedy depozytariusz otrzyma zawiadomienie o ich zatwierdzeniu przez taką Umawiającą się Stronę, chyba że sam załącznik przewiduje inny sposób rozpoczęcia obowiązywania poprawki lub zmiany.

5. Załączniki podlegają procedurom rozstrzygania sporów określonych w artykułach 18 do 20, chyba że któryś z Załączników przewiduje inaczej.

Artykuł 10

Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego

1. Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego są, w oparciu o najlepszą naukową i techniczną wiedzę, właściwe dla:

- (a) Określenia, zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu, ogólnej polityki wszechstronnej ochrony środowiska Antarktyki i zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów;
- (b) przyjęcia środków, zgodnie z artykułem IX Układu Antarktycznego, w celu wykonania niniejszego Protokołu.

2. Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego dokonują przeglądu pracy Komitetu oraz korzystają w pełni z jego rad i zaleceń przy wykonywaniu zadań wymienionych w ustępie 1, jak również z rad Naukowego Komitetu Badań Antarktycznych.

Artykuł 11

Komitet Ochrony Środowiska

1. Tworzy się niniejszym Komitet Ochrony Środowiska.
2. Każda Strona ma prawo być członkiem Komitetu i wyznaczyć swego przedstawiciela, któremu mogą towarzyszyć eksperci i doradcy.
3. Status obserwatora w Komitecie jest otwarty dla każdej Umawiającej się Strony Układu Antarktycznego, która nie jest Stroną niniejszego Protokołu.
4. Komitet zaprosi Przewodniczącego Naukowego Komitetu Badań Antarktycznych oraz Przewodniczącego Komitetu Naukowego do Spraw Ochrony Żywych Zasobów Morskich Antarktyki do udziału w charakterze obserwatorów podczas jego sesji. Komitet może również, za zgodą Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, zaprosić do udziału w charakterze obserwatorów podczas jego sesji także inne odpowiednie naukowe, techniczne i związane z ochroną środowiska organizacje, które mogą wnieść wkład do jego prac.
5. Komitet przedstawia Spotkaniu Konsultatywnemu Układu Antarktycznego sprawozdanie z każdej sesji. Sprawozdanie powinno obejmować wszystkie zagadnienia rozpatrywane na sesji i odzwierciedlać wyrażone opinie. Sprawozdanie przesyła się Stronom i obserwatorom uczestniczącym w sesji, a następnie udostępnia publicznie.
6. Komitet przyjmuje reguły procedury, które podlegają zatwierdzeniu przez Spotkanie Konsultatywne Układu Antarktycznego.

Artykuł 12

Funkcje Komitetu

1. Funkcje Komitetu polegają na udzielaniu rad i formułowaniu zaleceń dla Układających się Stron w związku z wykonywaniem niniejszego Protokołu, włącznie z funkcjonowaniem Załączników, w celu ich rozpatrzenia na Spotkaniach Konsultatywnych Układu Antarktycznego; Komitet sprawuje także inne funkcje, jakie mogą być zlecone przez Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego. W szczególności Komitet udziela rad w odniesieniu do:
 - (a) skuteczności środków podjętych na podstawie niniejszego Protokołu;
 - (b) konieczności aktualizacji, wzmocnienia lub polepszenia w inny sposób tych środków;
 - (c) konieczności przyjęcia dodatkowych środków włącznie z dodatkowymi załącznikami, o ile to właściwe;
 - (d) zastosowania i wykonywania procedur oceny oddziaływania na środowisko, określonych w artykule 8 oraz w Załączniku I;
 - (e) środków minimalizujących lub łagodzących skutki działań wobec środowiska na obszarze Układu Antarktycznego;
 - (f) procedur w sytuacjach wymagających pilnego działania, włącznie z interwencją w sytuacjach zagrożeń dla środowiska;
 - (g) działania i dalszego rozwoju systemu Obszarów Chronionych Antarktyki;
 - (h) procedur inspekcyjnych, włącznie z formatami sprawozdań i wykazami kontrolnymi dla prowadzenia inspekcji;
 - (i) zbierania, archiwizacji, wymiany i oceny informacji dotyczących ochrony środowiska;
 - (j) stanu środowiska Antarktyki; oraz
 - (k) konieczności badań naukowych, włącznie z monitorowaniem środowiska, związanych z wykonywaniem niniejszego Protokołu.
2. Wykonując swoje funkcje, Komitet, o ile to właściwe, konsultuje się z Naukowym Komitetem Badań Antarktycznych, Komitetem Naukowym do Spraw Ochrony Żywych Zasobów Morskich Antarktyki oraz innymi odpowiednimi naukowymi, technicznymi i związanymi z ochroną środowiska organizacjami.

Artykuł 13

Przestrzeganie niniejszego Protokołu

1. Każda Strona podejmuje właściwe środki w granicach swojej kompetencji, włącznie z przyjęciem ustaw i przepisów, działaniami administracyjnymi i środkami przymusu, dla zapewnienia przestrzegania niniejszego Protokołu.

2. Każda Strona dokonuje właściwych wysiłków, zgodnych z Kartą Narodów Zjednoczonych, w tym celu, aby nikt nie podejmował działalności sprzecznej z niniejszym Protokołem.

3. Każda Strona notyfikuje wszystkim innym Stronom środki, jakie podejmie zgodnie z ustępami 1 i 2.

4. Każda Strona zwraca uwagę wszystkim innym Stronom na jakąkolwiek działalność, która według jej opinii narusza wykonywanie celów i zasad niniejszego Protokołu.

5. Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego zwracają uwagę jakiegokolwiek państwa, które nie jest Stroną niniejszego Protokołu, na każdą działalność podjętą przez to państwo, jego agendy, instytucje publiczne, osoby fizyczne lub prawne, statki, samoloty lub inne środki transportu, które naruszają wykonywanie celów i zasad niniejszego Protokołu.

Artykuł 14

Inspekcja

1. W celu wspierania ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów, a także zapewnienia przestrzegania niniejszego Protokołu, Strony Konsultatywne Układu Antarktycznego zorganizują, indywidualnie lub wspólnie, inspekcje obserwatorów zgodnie z artykułem VII Układu Antarktycznego.

2. Obserwatorami są:

- (a) obserwatorzy wyznaczeni przez jakąkolwiek Stronę Konsultatywną Układu Antarktycznego, będący obywatelami tej Strony; oraz
- (b) każdy obserwator wyznaczony na Spotkaniach Konsultatywnych Układu Antarktycznego dla przeprowadzania inspekcji zgodnie z procedurami ustalonymi przez Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego.

3. Strony ściśle współpracują z obserwatorami dokonującymi inspekcji oraz zapewniają, aby podczas inspekcji obserwatorzy mieli dostęp do wszystkich części stacji, instalacji, wyposażenia, statków i samolotów udostępnionych do inspekcji zgodnie z artykułem VII ustęp 3 Układu Antarktycznego, jak również do wszystkich znajdujących się w nich dokumentów, które są wymagane zgodnie z niniejszym Protokołem.

4. Sprawozdania z inspekcji wysyła się do Stron, których stacje, instalacje, wyposażenie, statki lub samoloty były przedmiotem sprawozdania. Po stworzeniu tym Stronom możliwości przekazania uwag, sprawozdania wraz z uwagami doręcza się wszystkim Stronom oraz Komitetowi i rozpatruje się je na najbliższym Spotkaniu Konsultatywnym Układu Antarktycznego, a następnie udostępnia się publicznie.

Artykuł 15

Postępowanie w sytuacjach zagrożeń dla środowiska

1. W celu reagowania na zagrożenia dla środowiska na obszarze Układu Antarktycznego każda Strona wyraża zgodę na:

- (a) zastosowanie środków szybkich i skutecznych wobec takich zagrożeń, które mogą wyniknąć podczas wykonywania programów badań naukowych, turystyki i innych rządowych lub pozarządowych działań na obszarze Układu Antarktycznego, w odniesieniu do których uprzednie zawiadomienie jest wymagane na podstawie artykułu VII ustęp 5 Układu Antarktycznego, włącznie z towarzyszącymi logistycznymi działaniami pomocniczymi; oraz
- (b) stworzenie planów ewentualnościowych w celu reagowania na wypadki mające szkodliwy wpływ na środowisko Antarktyki lub zależne od niej i powiązane z nią ekosystemy.

2. W tym celu Strony będą:

- (a) współpracować przy formułowaniu i wykonywaniu takich planów ewentualnościowych; oraz
- (b) ustalać procedury natychmiastowego zawiadomienia oraz wspólnych działań w sytuacji zagrożeń dla środowiska.

3. Przy wykonywaniu postanowień niniejszego artykułu Strony korzystają z rad odpowiednich organizacji międzynarodowych.

Artykuł 16

Odpowiedzialność

Zgodnie z celami niniejszego Protokołu dotyczącymi wszechstronnej ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów, Strony zobowiązują się opracować reguły i procedury dotyczące odpowiedzialności za szkody wynikające z działalności mającej miejsce na obszarze Układu Antarktycznego i obszarach objętych niniejszym Protokołem. Te reguły i procedury zostaną włączone do jednego lub więcej załączników, które będą przyjęte zgodnie z artykułem 9 ustęp 2.

Artykuł 17

Roczne sprawozdanie Stron

1. Każda Strona sporządzi sprawozdanie roczne z działań podjętych przez nią w celu wykonania niniejszego Protokołu. Sprawozdanie to powinno zawierać zawiadomienia dokonane zgodnie z artykułem 13 ustęp 3, plany ewentualnościowe sporządzone zgodnie z artykułem 15, jak również wszelkie inne zawiadomienia i informacje wymagane przez niniejszy Protokół, które nie są wskazane przez żadne inne postanowienie dotyczące przekazywania i wymiany informacji.

2. Sprawozdania sporządzone zgodnie z ustępem 1 przekazuje się wszystkim Stronom i Komitetowi, rozpatruje się w trakcie najbliższego Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego oraz udostępnia publicznie.

Artykuł 18

Rozstrzygnięcie sporów

W przypadku sporu co do interpretacji lub stosowania niniejszego Protokołu strony sporu, na żądanie jednej z nich, będą się wzajemnie konsultować tak szybko, jak to możliwe w celu rozwiązania sporu w drodze rokowań, badań, pośrednictwa, koncyliacji, arbitrażu, postępowania sądowego lub w inny pokojowy sposób, na który strony sporu wyrażą zgodę.

Artykuł 19

Wybór procedury rozstrzygnięcia sporów

1. W czasie podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia niniejszego Protokołu lub przystąpienia do niego, albo też później w dowolnym czasie, każda Strona może wybrać, w drodze pisemnej deklaracji, jeden lub oba środki rozstrzygnięcia sporów dotyczących interpretacji lub stosowania artykułów 7, 8 i 15 oraz postanowień każdego załącznika, chyba że dany załącznik przewiduje co innego, a także artykułu 13, o ile odnosi się on do wspomnianych artykułów i postanowień:

- (a) Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości;
- (b) Trybunał Arbitrażowy.

2. Deklaracja złożona zgodnie z ustępem 1 nie będzie naruszać stosowania artykułu 18 i artykułu 20 ustęp 2.

3. Uważa się, że Strona, która nie złożyła deklaracji zgodnie z ustępem 1 lub w odniesieniu do której taka deklaracja utraciła moc, akceptuje właściwość Trybunału Arbitrażowego.

4. Jeżeli strony sporu zaakceptowały ten sam środek rozstrzygnięcia sporów, spór może być poddany tylko tej procedurze, chyba że strony uzgodnią inaczej.

5. Jeżeli strony sporu nie zaakceptowały tego samego środka rozstrzygnięcia sporów lub jeżeli obie strony zaakceptowały oba środki, spór może być przedłożony jedynie Trybunałowi Arbitrażowemu, chyba że strony uzgodnią inaczej.

6. Deklaracja złożona zgodnie z ustępem 1 pozostaje w mocy do czasu jej wygaśnięcia w myśl jej postanowień lub po upływie trzech miesięcy od momentu złożenia depozytariuszowi pisemnego zawiadomienia o jej odwołaniu.

7. Nowa deklaracja, zawiadomienie o odwołaniu lub wygaśnięcie mocy deklaracji nie naruszają w żadnej mierze toczących się postępowań przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości lub Trybunałem Arbitrażowym, chyba że strony sporu uzgodnią inaczej.

8. Deklaracje i zawiadomienia przewidziane w niniejszym artykule składane będą depozytariuszowi, który prześle ich kopie wszystkim Stronom.

Artykuł 20

Procedura rozstrzygania sporów

1. Jeżeli strony sporu dotyczącego interpretacji lub stosowania artykułów 7, 8 lub 15 lub postanowień każdego Załącznika, o ile dany Załącznik nie przewiduje inaczej, a także artykułu 13, o ile odnosi się on do wspomnianych artykułów i postanowień, nie uzgodniły środków dla jego rozstrzygnięcia w ciągu 12 miesięcy od żądania konsultacji w myśl artykułu 18, spór zostanie, na żądanie jednej ze stron sporu, przekazany do rozstrzygnięcia zgodnie z procedurą ustaloną w artykule 19 ustępy 4 i 5.

2. Trybunał Arbitrażowy nie będzie właściwy do decydowania lub orzekania w odniesieniu do jakiegokolwiek sprawy wchodzącej w zakres artykułu IV Układu Antarktycznego. Ponadto żadne postanowienie niniejszego Protokołu nie może być interpretowane w sposób przyznający właściwość lub jurysdykcję Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości lub innemu trybunałowi, ustanowionemu dla rozstrzygania sporów między Stronami, do decydowania lub orzekania w odniesieniu do spraw wchodzących w zakres artykułu IV Układu Antarktycznego.

Artykuł 21

Podpisanie

Niniejszy Protokół będzie otwarty do podpisu w Madrycie dnia 4 października 1991 r., a następnie w Waszyngtonie do dnia 3 października 1992 r. dla wszystkich państw, które są Stronami Układu Antarktycznego.

Artykuł 22

Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie

1. Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa, które go podpisały.

2. Po 3 października 1992 r. niniejszy Protokół będzie otwarty do przystąpienia dla każdego państwa, które jest Stroną Układu Antarktycznego.

3. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia składa się Rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, wyznaczonemu niniejszym na depozytariusza.

4. Po wejściu w życie niniejszego Protokołu Strony Konsultatywne Układu Antarktycznego nie będą podejmowały działań odnośnie do zawiadomienia dotyczącego prawa Umawiającej się Strony Układu Antarktycznego do wyznaczenia przedstawicieli w celu uczestniczenia w Spotkaniach Konsultatywnych Układu Antarktycznego zgodnie z artykułem IX ustęp 2 Układu Antarktycznego do czasu, aż ta Umawiająca się Strona uprzednio ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi ten Protokół albo do niego przystąpi.

Artykuł 23

Wejście w życie

1. Niniejszy Protokół wejdzie w życie w trzydziestym dniu od daty złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia przez wszystkie państwa będące Stronami Konsultatywnymi Układu Antarktycznego w dniu przyjęcia tego Protokołu.

2. Dla każdej Umawiającej się Strony Układu Antarktycznego, która po wejściu w życie niniejszego Protokołu złoży dokument ratyfikacyjny, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, Protokół ten wejdzie w życie w trzydziestym dniu od daty złożenia takiego dokumentu.

Artykuł 24

Zastrzeżenia

Nie jest dopuszczalne żadne zastrzeżenie do niniejszego Protokołu.

Artykuł 25

Zmiana lub poprawka

1. Bez naruszania postanowień artykułu 9 niniejszy Protokół może być zmieniony lub poprawiony w każdym czasie zgodnie z procedurami ustalonymi w artykule XII ustęp 1 punkty (a) i (b) Układu Antarktycznego.

2. Jeżeli po upływie 50 lat od dnia wejścia w życie niniejszego Protokołu którakolwiek Strona Konsultatywna Układu Antarktycznego zażąda, przez zawiadomienie skierowane do depozytariusza, zwołania konferencji w celu omówienia funkcjonowania Protokołu, konferencję taką zwołuje się tak szybko, jak to możliwe.

3. Zmiana lub poprawka zaproponowane na Konferencji Przeglądowej zwołanej zgodnie z ustępem 2, przyjęte będą przez większość Stron, włączając 3/4 państw, które są Stronami Konsultatywnymi Układu Antarktycznego w czasie przyjęcia niniejszego Protokołu.

4. Zmiana lub poprawka przyjęte zgodnie z ustępem 3 wejdą w życie po ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu do nich przez 3/4 Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego, włączając ratyfikację, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie wszystkich państw, które są Stronami Konsultatywnymi Układu Antarktycznego w czasie przyjęcia niniejszego Protokołu.

5. (a) Jeśli chodzi o artykuł 7, zakaz podejmowania działalności w odniesieniu do zasobów mineralnych Antarktyki, zawarty w tym artykule, będzie obowiązywał do czasu przyjęcia wiążącego reżimu prawnego dotyczącego działalności w odniesieniu do zasobów mineralnych Antarktyki, zawierającego uzgodnione środki określające, czy i na jakich warunkach jakakolwiek taka działalność jest dopuszczalna. Reżim ten powinien w pełni chronić interesy wszystkich państw wymienionych w artykule IV Układu Antarktycznego i stosować zasady tam zawarte. Dlatego też, jeżeli zostanie zaproponowana zmiana lub poprawka artykułu 7 na Konferencji Przeglądowej wymienionej w ustępie 2, taka zmiana lub poprawka powinny zawierać taki wiążący reżim prawny.

(b) Jeżeli żadna taka zmiana lub poprawka nie wejdą w życie w ciągu 3 lat od daty ich przyjęcia, każda Strona może w dowolnym czasie po tej dacie notyfikować depozytariuszowi swoje wycofanie się z niniejszego Protokołu, przy czym takie wycofanie nabierze mocy po upływie 2 lat od otrzymania zawiadomienia przez depozytariusza.

Artykuł 26

Zawiadomienia dokonywane przez depozytariusza

Depozytariusz notyfikuje wszystkim Umawiającym się Stronom Układu Antarktycznego:

- (a) podpisanie niniejszego Protokołu i złożenie dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- (b) datę wejścia w życie niniejszego Protokołu oraz każdego dodatkowego załącznika do niego;
- (c) datę wejścia w życie każdej poprawki do niniejszego Protokołu lub każdej jego zmiany;
- (d) złożenie deklaracji i zawiadomień zgodnie z artykułem 19; i
- (e) każde zawiadomienie otrzymane zgodnie z artykułem 25 ustęp 5 punkt (b).

Artykuł 27

Tekst autentyczny i rejestracja w systemie Narodów Zjednoczonych

1. Niniejszy Protokół, sporządzony w językach angielskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny, złożono na przechowanie w archiwach Rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki, który przekaże należycie uwierzytelnione kopie wszystkim Umawiającym się Stronom Układu Antarktycznego.

2. Niniejszy Protokół zostanie zarejestrowany przez Depozytariusza z zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

*ANEKS DO PROTOKOŁU***Arbitraż**

Artykuł 1

1. Tworzy się Trybunał Arbitrażowy działający zgodnie z Protokołem, włączając niniejszy Aneks.
2. Sekretarzem, w rozumieniu niniejszego Aneksu, jest Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego.

Artykuł 2

1. Każda Strona jest upoważniona do wyznaczenia nie więcej niż trzech arbitrów, z których co najmniej jednego wyznacza się w ciągu trzech miesięcy od daty wejścia w życie Protokołu w stosunku do tej Strony. Każdy arbiter powinien mieć doświadczenie w sprawach Antarktyki, posiadać pogłębioną znajomość prawa międzynarodowego i cieszyć się bardzo wysokim uznaniem za swoją bezstronność, kompetencję i nieskazitelną charakter. Nazwiska osób w ten sposób wyznaczonych stanowią listę arbitrów. Każda Strona powinna w każdym czasie utrzymywać na liście nazwisko co najmniej jednego arbitra.

2. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3, arbiter wyznaczony przez Stronę pozostaje na liście przez okres pięciu lat i będzie mógł być ponownie wyznaczony przez tę Stronę na kolejne pięcioletnie okresy.

3. Strona, która wyznaczyła arbitra, może wycofać nazwisko tego arbitra z listy. W przypadku śmierci arbitra lub wycofania z listy przez Stronę z jakiegokolwiek powodu nazwiska arbitra wyznaczonego przez nią, Strona, która wyznaczyła danego arbitra, powiadomi o tym niezwłocznie Sekretarza. Arbiter, którego nazwisko zostało wycofane z listy, kontynuuje swą działalność w jakimkolwiek Trybunale Arbitrażowym, do którego został wyznaczony, aż do czasu zakończenia postępowania przed tym Trybunałem Arbitrażowym.

4. Sekretarz zapewni stałą aktualizację listy arbitrów wyznaczonych zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 3

1. Trybunał Arbitrażowy składa się z trzech arbitrów, którzy są wyznaczani w następujący sposób:

- (a) Strona sporu rozpoczynająca postępowanie wyznacza z listy wymienionej w artykule 2 jednego arbitra, który może być jej obywatelem. Nominacja ta będzie zamieszczona w zawiadomieniu, o którym mowa w artykule 4.
- (b) W ciągu 40 dni od otrzymania tej notyfikacji inna strona sporu wyznaczy z listy wymienionej w artykule 2 drugiego arbitra, który może być jej obywatelem.
- (c) W ciągu 60 dni od wyznaczenia drugiego arbitra strony sporu wyznaczają z listy wymienionej w artykule 2, za porozumieniem, trzeciego arbitra.
Trzeci arbiter nie może być ani obywatelem strony sporu, ani osobą wyznaczoną z listy wymienionej w artykule 2 przez stronę sporu, ani też posiadać tego samego obywatelstwa, co którykolwiek z dwóch pierwszych arbitrów. Trzeci arbiter przewodniczy Trybunałowi Arbitrażowemu.
- (d) Jeżeli drugi arbiter nie został wyznaczony w ustanowionym terminie lub jeżeli strony sporu nie osiągnęły porozumienia w przewidzianym okresie co do powołania trzeciego arbitra, arbiter lub arbitrzy będą wyznaczeni z listy wymienionej w artykule 2 i w oparciu o zasady ujęte w punktach (b) i (c), na wniosek którejkolwiek strony sporu, w ciągu 30 dni od dnia otrzymania takiego wniosku przez Prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. Podczas wykonywania funkcji przyznanych mu w niniejszym punkcie Prezes Trybunału konsultuje się ze stronami sporu.
- (e) Jeżeli Prezes Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie jest w stanie wykonywać funkcji przyznanych mu w punkcie (d) lub jest obywatelem jednej ze stron sporu, funkcje te będą wykonywane przez Wiceprezesa Trybunału; jeżeli jednak Wiceprezes nie jest w stanie wykonywać funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej ze stron sporu, funkcje powyższe będą wykonywane przez następnego członka Trybunału z najdłuższym stażem, będącego w dyspozycji i niebędącego obywatelem jednej ze stron sporu.

2. Każde zwolnione stanowisko będzie uzupełnione w trybie przewidzianym dla początkowego wyznaczenia arbitra.

3. W jakimkolwiek sporze dotyczącym więcej niż dwóch Stron, Strony, które mają ten sam interes, wyznaczają w drodze porozumienia wspólnego arbitra w terminie określonym w ustępie 1 punkt (b).

Artykuł 4

Strona sporu, wszczynając postępowanie, powiadomi w formie pisemnej o powyższym drugą stronę lub inne strony sporu, jak również Sekretarza. Powyższe zawiadomienie powinno zawierać określenie roszczenia i podstawy, na której jest ono oparte. Zawiadomienie zostanie przekazane przez Sekretarza wszystkim innym Stronom.

Artykuł 5

1. O ile strony sporu nie uzgodnią inaczej, arbitraż ma miejsce w Hadze, gdzie znajdują się archiwa Trybunału Arbitrażowego. Trybunał Arbitrażowy przyjmie własne zasady postępowania. Takie zasady powinny zapewnić, aby każda strona sporu miała pełną możliwość bycia wysłuchaną oraz przedstawienia swojej sprawy; należy również zapewnić, aby postępowanie prowadzone było sprawnie.

2. Trybunał Arbitrażowy może zapoznać się z roszczeniem wzajemnym, powstałym podczas postępowania, oraz wydać orzeczenie odnośnie do tego roszczenia.

Artykuł 6

1. O ile Trybunał Arbitrażowy uzna *prima facie*, że ma jurysdykcję na podstawie Protokołu, może on:

- (a) na życzenie każdej strony sporu wskazać takie środki tymczasowe, jakie uważa za niezbędne, w celu zapewnienia poszanowania praw stron sporu;
- (b) polecić zastosowanie wszelkich środków tymczasowych, jakie uważa za właściwe w danych okolicznościach, w celu zapobieżenia poważnej szkodzie w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i powiązanych z nią ekosystemów.

2. Strony sporu stosują niezwłocznie wszelkie środki tymczasowe przewidziane w ustępie 1 punkt (b), w oczekiwaniu na orzeczenie w myśl artykułu 10.

3. Niezależnie od terminu ustalonego w artykule 20 Protokołu, strona sporu może zgodnie z artykułem 4 w każdym czasie, w drodze zawiadomienia skierowanego do innej strony lub innych stron sporu oraz do Sekretarza, zażądać, aby Trybunał Arbitrażowy ukonstytuował się pilnie w celu wskazania lub zalecenia pilnych środków tymczasowych zgodnie z artykułem 3, z tym że w każdym przypadku terminy określone w artykule 3 ustęp 1 punkty (b), (c) i (d) zostaną skrócone do 14 dni. Trybunał Arbitrażowy orzeknie co do żądania dotyczącego pilnych środków tymczasowych w ciągu dwóch miesięcy od wyznaczenia swego przewodniczącego.

4. Po podjęciu decyzji przez Trybunał Arbitrażowy co do żądania dotyczącego pilnych środków tymczasowych podjętych zgodnie z ustępem 3, procedura rozstrzygnięcia sporu przebiegać będzie zgodnie z artykułami 18, 19 i 20 Protokołu.

Artykuł 7

Każda Strona, uważająca, że ma interes prawny, ogólny lub indywidualny, który może być istotnie naruszony orzeczeniem Trybunału Arbitrażowego, może interweniować w trakcie postępowania, o ile Trybunał Arbitrażowy nie postanowi inaczej.

Artykuł 8

Strony sporu ułatwiają pracę Trybunału Arbitrażowego i w szczególności, zgodnie z ich prawem oraz używając wszelkich środków znajdujących się w ich dyspozycji, dostarczają Trybunałowi wszelkich odpowiednich dokumentów i informacji, a także umożliwiają mu, gdy to będzie niezbędne, powoływanie świadków lub ekspertów oraz uzyskiwanie ich zeznań.

Artykuł 9

Jeżeli jedna ze stron sporu nie stawi się przed Trybunałem Arbitrażowym lub zaniecha obrony swej sprawy, każda inna strona sporu może zwrócić się do Trybunału Arbitrażowego o kontynuowanie postępowania i wydanie orzeczenia.

Artykuł 10

1. Trybunał Arbitrażowy rozstrzyga przedłożone mu spory na podstawie postanowień Protokołu i innych odpowiednich norm i zasad prawa międzynarodowego, które nie są sprzeczne z tymi postanowieniami.

2. Trybunał Arbitrażowy może orzekać *ex aequo et bono* w sporach mu przedłożonych, o ile strony sporu wyrażą na to zgodę.

Artykuł 11

1. Przed wydaniem orzeczenia Trybunał Arbitrażowy upewni się, że jest kompetentny w odniesieniu do sporu oraz że roszczenie lub roszczenie wzajemne jest należycie uzasadnione od strony faktycznej i prawnej.

2. Do orzeczenia dołącza się uzasadnienie wskazujące na powody decyzji; orzeczenie komunikuje się Sekretarzowi, który przesyła je wszystkim Stronom.

3. Orzeczenie jest ostateczne i wiążące dla stron sporu i dla każdej Strony, która interweniowała podczas postępowania, i podlega niezwłocznemu wykonaniu. Na życzenie strony sporu lub Strony interweniującej Trybunał Arbitrażowy dokona interpretacji orzeczenia.

4. Orzeczenie jest wiążące jedynie w odniesieniu do danego sporu.

5. Jeżeli Trybunał Arbitrażowy nie zdecyduje inaczej, wydatki tego Trybunału, włącznie z wynagrodzeniem arbitrów, pokrywane są przez strony sporu w równych częściach.

Artykuł 12

Wszystkie decyzje Trybunału Arbitrażowego, włącznie z tymi, o których mowa w artykułach 5, 6 i 11, podejmuje się większością głosów arbitrów, przy czym nie mogą oni wstrzymać się od głosu.

Artykuł 13

1. Niniejszy Aneks może być poprawiony lub zmieniony przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.

2. Każda poprawka lub zmiana do niniejszego Aneksu, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza za wiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.

ZAŁĄCZNIK I

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU ANTARKTYCZNEGO

Ocena oddziaływania na środowisko

Artykuł 1

Faza wstępna

1. Oddziaływanie na środowisko proponowanych działań wymienionych w artykule 8 Protokołu rozpatruje się, przed ich rozpoczęciem, zgodnie z odpowiednimi procedurami narodowymi.

2. Jeżeli dana działalność zostanie określona jako ta, która powoduje mniejsze niż niewielkie lub przejściowe oddziaływanie na środowisko można ją podjąć natychmiast.

Artykuł 2

Wstępna ocena wpływu na środowisko

1. O ile nie zostanie stwierdzone, iż działalność będzie miała mniejsze niż niewielkie lub przejściowe oddziaływanie na środowisko, lub o ile Wszechstronna ocena wpływu na środowisko nie została sporządzona zgodnie z artykułem 3, przygotowuje się Wstępną ocenę wpływu na środowisko. Jest ona dostatecznie szczegółowa, aby ustalić, czy proponowana działalność może mieć większe aniżeli niewielkie lub przejściowe oddziaływanie na środowisko, oraz zawiera:

- (a) określenie proponowanej działalności, włącznie z jej celem, miejscem, czasem trwania i intensywnością; oraz
- (b) rozpatrzenie alternatyw proponowanej działalności i oddziaływań, które ta działalność może wywołać, włącznie z rozpatrzeniem kumulatywnych oddziaływań w świetle istniejących oraz znanych planowanych działań.

2. Jeżeli Wstępna ocena wpływu na środowisko wykaże, że proponowana działalność prawdopodobnie nie będzie miała większego aniżeli niewielkie lub przejściowe oddziaływanie na środowisko, działalność ta może zostać podjęta, pod warunkiem że zostaną zastosowane odpowiednie procedury, włącznie z monitorowaniem, w celu zbadania i oceny oddziaływań tej działalności.

Artykuł 3

Wszechstronna ocena wpływu na środowisko

1. Jeżeli Wstępna ocena wpływu na środowisko wykaże lub jeżeli w inny sposób zostanie stwierdzone, że proponowana działalność prawdopodobnie będzie mieć większe aniżeli niewielkie lub przejściowe oddziaływanie na środowisko, przygotowuje się Wszechstronną ocenę wpływu na środowisko.

2. Wszechstronna ocena wpływu na środowisko zawiera:

- (a) określenie proponowanej działalności, włącznie z jej celem, miejscem, czasem trwania i intensywnością, a także możliwe alternatywy działalności, włącznie z alternatywą zaniechania działalności oraz określenie konsekwencji takich alternatyw;
- (b) określenie stanu początkowego warunków środowiskowych jako stanu odniesienia, z którym przewidywane zmiany powinny być porównywane, a także prognozę co do późniejszego stanu środowiska w przypadku niepodjęcia proponowanej działalności;
- (c) określenie metod i danych używanych w celu przewidywania skutków proponowanej działalności;
- (d) ocenę rodzaju, wielkości, czasu trwania i intensywności prawdopodobnych bezpośrednich oddziaływań proponowanej działalności;
- (e) rozpatrzenie możliwych pośrednich i drugorzędnych oddziaływań proponowanej działalności;
- (f) rozpatrzenie kumulatywnych oddziaływań proponowanej działalności w świetle istniejących oraz innych planowanych działań;

- (g) rozpoznanie środków, włącznie z programami monitorowania, które mogą zostać podjęte w celu zmniejszenia do minimum lub osłabienia oddziaływań proponowanej działalności i wykrycia oddziaływań nieprzewidzianych, które umożliwią wczesne ostrzeżenie o ujemnych następstwach działalności oraz pozwolą podjąć szybkie i skuteczne działania w odniesieniu do wypadków;
- (h) rozpoznanie nieuchronnych oddziaływań proponowanej działalności;
- (i) rozpatrzenie skutków proponowanej działalności w odniesieniu do prowadzenia badań naukowych i innych istniejących rodzajów użytkowania;
- (j) rozpoznanie braków w posiadanej wiedzy oraz niejasności napotkanych w czasie zbierania informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem;
- (k) nietechniczne streszczenie informacji przewidzianych w niniejszym ustępie; oraz
- (l) nazwisko i adres osoby lub nazwę i adres organizacji, która przygotowała Wszechstronną ocenę wpływu na środowisko oraz adres, pod który należy kierować uwagi do tego dokumentu.

3. Projekt Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko udostępnia się publicznie i rozsyła się do wszystkich Stron, które również udostępnią go publicznie w celu uzyskania uwag. Ustanawia się 90-dniowy termin dla przesyłania uwag.

4. Projekt Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko przesyła się do Komitetu w tym samym czasie, w którym przesyła się go Stronom, i co najmniej na 120 dni przed najbliższym Spotkaniem Konsultatywnym Układu Antarktycznego, w celu jego właściwego rozpatrzenia.

5. Nie podejmuje się żadnej ostatecznej decyzji dotyczącej prowadzenia proponowanej działalności na obszarze Układu Antarktycznego, zanim Spotkanie Konsultatywne Układu Antarktycznego, po uzyskaniu rady Komitetu, nie będzie miało możliwości rozpatrzenia projektu Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko, przy czym decyzja co do podjęcia wspomnianej działalności nie powinna być opóźniona z powodu wykonywania niniejszego ustępu więcej aniżeli o 15 miesięcy, licząc od daty rozesłania projektu Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko.

6. Ostateczny tekst Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko zawiera uwagi nadesłane w związku z projektem Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko lub streszczenia tych uwag. Ostateczny tekst Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko, informacje dotyczące jakiegokolwiek decyzji w sprawie tej oceny, a także ocenę znaczenia przewidywanych oddziaływań w stosunku do korzyści z proponowanej działalności, rozsyła się do wszystkich Stron, które udostępnią te dokumenty publicznie, co najmniej 60 dni przed rozpoczęciem proponowanej działalności na obszarze Układu Antarktycznego.

Artykuł 4

Decyzje oparte na Wszechstronnej ocenie wpływu na środowisko

Jakakolwiek decyzja dotycząca proponowanej działalności, do której ma zastosowanie artykuł 3, powinna być podejmowana, a jeżeli zostanie podjęta, niezależnie czy w swojej pierwotnej, czy też w zmienionej formie, będzie oparta na Wszechstronnej ocenie wpływu na środowisko, jak również na innych odpowiednich ocenach.

Artykuł 5

Monitorowanie

1. W celu oceny i weryfikacji oddziaływania jakiegokolwiek działalności podjętej na podstawie ukończonej Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko stosuje się procedury, włącznie z odpowiednim monitorowaniem głównych parametrów dotyczących środowiska.

2. Procedury wymienione w ustępie 1 i w artykule 2 ustęp 2 ustala się dla regularnego i weryfikowalnego rejestrowania oddziaływania działalności, między innymi, w celu:

- (a) umożliwienia realizacji oceny wskazującej, w jakiej mierze oddziaływania te zgodne są z Protokołem;
- (b) dostarczania informacji użytecznych dla zmniejszenia do minimum lub ograniczania oddziaływań, a także, jeśli to wskazane, informacji o konieczności zawieszenia, zaprzestania lub zmiany działalności.

Artykuł 6

Obieg informacji

1. Następujące informacje przesyła się Stronom, przekazuje Komitetowi i udostępnia publicznie:

- (a) określenie procedur wymienionych w artykule 1;
- (b) roczna lista wszystkich Wstępnych ocen wpływu na środowisko, przygotowanych zgodnie z artykułem 2, oraz decyzji podjętych w konsekwencji tych ocen;
- (c) istotne informacje otrzymane w związku z procedurami zastosowanymi zgodnie z artykułem 2 ustęp 2 i artykułem 5 oraz dotyczące wszelkich akcji podjętych w ich konsekwencji;
- (d) informacje wymienione w artykule 3 ustęp 6.

2. Każdą Wstępną ocenę wpływu na środowisko, przygotowaną zgodnie z artykułem 2, udostępnia się na żądanie.

Artykuł 7

Przypadki nadzwyczajne

1. Niniejszego Załącznika nie stosuje się w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa życia ludzkiego albo bezpieczeństwa statków, samolotów lub wyposażenia i instalacji o dużej wartości albo też ochrony środowiska, które wymagają podjęcia działań bez wypełniania procedur określonych w tym Załączniku.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych, które normalnie wymagałyby przygotowania Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko, będzie przesłane natychmiast do wszystkich Stron i do Komitetu; pełne wyjaśnienie podjętych działań zostanie dostarczone w ciągu 90 dni od ich realizacji.

Artykuł 8

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy Załącznik może być poprawiony lub zmieniony przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.

2. Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.

ZAŁĄCZNIK II

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU ANTARKTYCZNEGO

Zachowanie antarktycznej fauny i flory

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszego Załącznika:

- (a) „miejscowy ssak” oznacza każdego osobnika należącego do klasy ssaków (*Mammalia*), zamieszkującego obszar Układu Antarktycznego lub znajdującego się sezonowo na tym obszarze w wyniku naturalnej migracji;
- (b) „miejscowy ptak” oznacza każdego osobnika, w każdym cyklu swego życia (włącznie z jajami) należącego do klasy ptaków (*Aves*), zamieszkującego obszar Układu Antarktycznego lub znajdującego się sezonowo na tym obszarze w wyniku naturalnej migracji;
- (c) „miejszcowa roślina” oznacza każdy rodzaj lądowej lub słodkowodnej roślinności, włączając mszaki, porosty, grzyby i glony, w każdym stadium swego życia (włącznie z nasionami i innymi zarodnikami), znajdującymi się na obszarze Układu Antarktycznego;
- (d) „miejscowy bezkręgowiec” oznacza każdego lądowego lub słodkowodnego bezkręgowca, w każdym stadium swego życia, znajdującego się na obszarze Układu Antarktycznego;
- (e) „właściwa władza” oznacza każdą osobę lub agencję upoważnioną przez Stronę do wydawania zezwoleń na podstawie niniejszego Załącznika;
- (f) „zezwolenie” oznacza formalne zezwolenie na piśmie wydane przez odpowiednią władzę;
- (g) „pozyskać” lub „pozyskiwanie” oznacza zabić, zranić lub schwytać miejscowego ssaka lub ptaka albo je trzymać lub im dokuczać, albo też zabrać lub zniszczyć taką ilość miejscowych roślin, że ich lokalne rozprzestrzenienie lub bogactwo byłyby istotnie naruszone;
- (h) „szkodliwa interwencja” oznacza:
 - (i) przelot lub lądowanie helikopterów lub innych statków powietrznych, w sposób który zakłóca spokój skupisk ptaków i fok;
 - (ii) używanie pojazdów lub statków, włącznie z wodolotami i małymi łodziami, w sposób który zakłóca spokój skupisk ptaków i fok;
 - (iii) używanie środków wybuchowych lub broni palnej, w sposób który zakłóca spokój skupisk ptaków i fok;
 - (iv) świadome naruszanie spokoju rozmnażających się lub opierających się ptaków albo skupisk ptaków i fok przez osoby idące pieszo;
 - (v) istotne zniszczenie skupisk miejscowych roślin lądowych przez lądujące statki powietrzne, jeżdżące pojazdy lub przez pieszych albo też w inny sposób; oraz
 - (vi) każdą działalność, która skutkuje istotnymi niekorzystnymi zmianami siedlisk jakichkolwiek gatunków lub populacji miejscowych ssaków, ptaków, roślin lub bezkręgowców.
- (i) „Międzynarodowa konwencja o uregulowaniu połowów wielorybów” oznacza konwencję sporządzoną w Waszyngtonie dnia 2 grudnia 1946 r.;
- (j) „Umowa o ochronie albatrosów i petreli” oznacza umowę sporządzoną w Canberrze dnia 19 czerwca 2001 r.

Artykuł 2

Przypadki nadzwyczajne

1. Niniejszego Załącznika nie stosuje się w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa życia ludzkiego albo statków, samolotów lub wyposażenia i instalacji o dużej wartości albo też ochrony środowiska.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych przesyła się natychmiast do wszystkich Stron i do Komitetu.

Artykuł 3

Ochrona miejscowej fauny i flory

1. Pozyskiwanie lub szkodliwa interwencja są zabronione, z wyjątkiem działania zgodnego z zezwoleniem.
2. Zezwolenia takie określają dopuszczalne działania, w tym datę, miejsce i osobę działającą; wydaje się je wyłącznie w następujących okolicznościach:
 - (a) w celu uzyskania próbek do badań naukowych lub naukowej informacji;
 - (b) w celu uzyskania próbek dla muzeów, herbariów i ogrodów zoologicznych i botanicznych albo innych edukacyjnych instytucji lub do innego użytku;
 - (c) w celu uzyskania okazów dla ogrodów zoologicznych, aczkolwiek w przypadku miejscowych ssaków i ptaków jedynie, jeśli nie jest możliwe pozyskanie ich z istniejących hodowli w niewoli lub z powodu nieodpartej potrzeby ochrony; oraz
 - (d) w przypadkach nieuniknionych skutków badań naukowych, dla których nie było upoważnienia zgodnie z punktami (a), (b) lub (c), albo też takich skutków budowy lub funkcjonowania pomocniczych instalacji naukowych.
3. Wydawanie takich zezwoleń będzie limitowane w taki sposób, aby zapewnić, że:
 - (a) żadne miejscowe ssaki, ptaki lub rośliny nie będą pozyskiwane ponad te, które są niezbędne, aby osiągnąć cele ustalone w ustępie 2;
 - (b) jedynie mała liczba miejscowych ssaków lub ptaków będzie zabita i że w żadnym przypadku miejscowe ssaki lub ptaki nie będą zabijane w miejscowej populacji w większej ilości, aniżeli, włączając inne upoważnione pozyskania, może być odtworzona normalnie poprzez naturalną reprodukcję w następnym sezonie;
 - (c) zostanie utrzymana różnorodność gatunków, jak również siedlisk niezbędnych dla ich istnienia, oraz równowaga systemów ekologicznych na obszarze Układu Antarktycznego;
4. Wszystkie gatunki miejscowych ssaków, ptaków i roślin, wymienione w Dodatku A do niniejszego Załącznika, są uznane za „Gatunki Specjalnie Chronione” i korzystają ze szczególnej ochrony Stron.
5. Uznanie gatunku za Gatunek Specjalnie Chroniony odbywa się według procedur i kryteriów przyjętych przez Spotkanie Konsultatywne Układu Antarktycznego.
6. Komitet dokonuje przeglądu i udziela rady, co do kryteriów uznania miejscowych ssaków, ptaków, roślin czy bezkręgowców za Gatunki Specjalnie Chronione.
7. Każda Strona, Komitet, Naukowy Komitet Badań Antarktycznych lub Komisja do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki mogą zaproponować uznanie gatunku za Gatunek Specjalnie Chroniony poprzez przedłożenie wniosku wraz z uzasadnieniem Spotkaniu Konsultatywnemu Układu Antarktycznego.
8. Nie wydaje się zezwoleń na pozyskanie Specjalnie Chronionych Gatunków, z wyjątkiem przypadków:
 - (a) niezbędnych dla celów naukowych; oraz
 - (b) gdy to nie zagrazi przeżyciu lub odtworzeniu tych gatunków lub miejscowej populacji.
9. Używanie metod prowadzących do śmierci na Gatunkach Specjalnie Chronionych jest dozwolone jedynie w przypadku braku odpowiednich metod alternatywnych.
10. Wnioski o uznanie gatunku za Gatunek Specjalnie Chroniony kierowane są do Komitetu, Naukowego Komitetu Badań Antarktycznych i w przypadku miejscowych ssaków oraz ptaków, do Komisji do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki, oraz, jeśli jest to właściwe, Spotkania Stron Umowy o ochronie albatrosów i petreli i innych organizacji. Komitet, udzielając rady Spotkaniu Konsultatywnemu Układu Antarktycznego, czy dany gatunek powinien zostać uznany za Gatunek Specjalnie Chroniony, bierze pod uwagę wszelkie uwagi przedstawione przez Naukowy Komitet Badań Antarktycznych i w przypadku miejscowych ssaków i ptaków, Komisji do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki, oraz, jeśli to właściwe, Spotkanie Stron Umowy o ochronie albatrosów i petreli i inne organizacje.
11. Wszelkie pozyskania miejscowych ssaków i ptaków odbywają się w taki sposób, aby stwarzać jak najmniej bólu i możliwych cierpień.

Artykuł 4

Wprowadzenie gatunków niemiejsowych, pasożytów i chorób

1. Żadnych gatunków zwierząt lub roślin spoza obszaru Układu Antarktycznego nie wprowadza się na ląd lub szelf lodowy albo też do wód obszaru Układu Antarktycznego, z wyjątkiem przypadków objętych zezwoleniem.

2. Psów nie wprowadza się na ląd, lodowce szelfowe lub pak lodowy.

3. Zezwolenia, o których mowa w ustępie 1:

- (a) zezwalają na wwóz wyłącznie roślin uprawnych i ich propagul w celu kontrolowanego użycia oraz gatunków w celu eksperymentów kontrolowanych; oraz
- (b) określają liczebność poszczególnych gatunków, i jeśli to właściwe, wiek i płeć, a także przedstawiają uzasadnienie wprowadzenia i środki ostrożności zapobiegające ucieczce lub kontaktowi z fauną i florą.

4. Wszelkie gatunki, dla których zezwolenie zostało wydane zgodnie z ustępami 1 i 3, przed wygaśnięciem zezwolenia, wywozi się z obszaru Układu Antarktycznego albo niszczy się przez spalenie lub w równie skuteczny sposób, który eliminuje ryzyko dla miejscowej fauny i flory. Zezwolenie określa ten obowiązek.

5. Jakikolwiek gatunek, wliczając potomstwo, nie będący gatunkiem miejscowym na obszarze Układu Antarktycznego, który został wprowadzony na ten obszar bez zezwolenia wydanego zgodnie z powyższymi ustępami 1 i 3, zostanie wywieziony lub unieszkodliwiony, jeśli to możliwe, chyba że usunięcie lub unieszkodliwienie spowodowałoby większe szkody w środowisku. Usunięcie lub unieszkodliwienie może następować poprzez spalenie lub równie skuteczne metody zapewniające sterylność, chyba że zostanie stwierdzone, iż nie stanowią one zagrożenia dla miejscowej flory i fauny. Ponadto, podjęte zostaną wszelkie uzasadnione kroki zapewniające kontrolę następstw wprowadzenia celu uniknięcia szkód wyrządzonych miejscowej faunie i florze.

6. Żadnego postanowienia niniejszego artykułu nie stosuje się do wwozu żywności na obszar Układu Antarktycznego, o ile nie będzie się w tym celu wwozić żywych zwierząt, a wszystkie rośliny i części zwierząt oraz produkty będą przechowywane w ściśle kontrolowanych warunkach i zostaną zniszczone zgodnie z Załącznikiem III do Protokołu.

7. Każda Strona zapewni podjęcie środków ostrożności zapobiegających przypadkowemu wprowadzeniu mikroorganizmów (np. wirusów, bakterii, drożdży, grzybów), niewystępujących w sposób naturalny na obszarze Układu Antarktycznego.

8. Żywy drób i inne ptaki nie są wprowadzane na obszar Układu Antarktycznego. Podejmowane są wszelkie możliwe starania, aby drobiowe lub ptasie produkty wwożone do Antarktyki były wolne od chorób (takich jak rzekomy pomór drobiu, gruźlica i zakażenie drożdżakowe), mogących stanowić zagrożenie dla miejscowej flory i fauny. Niewykorzystane pozostałości produktów drobiowych i ptasich są usuwane z obszaru Układu Antarktycznego lub unieszkodliwiane poprzez spalenie lub równie skuteczne metody eliminujące ryzyko wprowadzenia mikroorganizmów (np. wirusów, bakterii, drożdży, grzybów) do miejscowej flory i fauny.

9. Celowe wprowadzenie niesterylnej ziemi na obszar Układu Antarktycznego jest zabronione. Strony zapewniają, w maksymalnym możliwym stopniu, że niesterylna ziemia nie będzie przypadkowo wwożona na obszar Układu Antarktycznego.

Artykuł 5

Informacje

Każda Strona udostępni publicznie informacje dotyczące zakazanych działań i Gatunków Specjalnie Chronionych, tym wszystkim osobom obecnym na obszarze Układu Antarktycznego lub zamierzającym udać się na ten obszar, aby upewnić się, że osoby te rozumieją postanowienia tego Załącznika i będą ich przestrzegać.

Artykuł 6

Wymiana informacji

1. Strony podejmą kroki, aby:

- (a) zbierać i wymieniać co roku wykazy (włącznie z wykazem zezwoleń) i dane statystyczne odnośnie do liczby lub ilości każdego gatunku miejscowych ssaków, ptaków, roślin lub bezkręgowców pozyskanych na obszarze Układu Antarktycznego;

- (b) uzyskać i wymienić informacje co do stanu miejscowych ssaków, ptaków, roślin i bezkręgowców na obszarze Układu Antarktycznego oraz odnośnie do stopnia, w jakim gatunki lub populacje potrzebują ochrony;

2. Strony informują inne Strony jak również Komitet, tak wcześnie jak jest to możliwe po zakończeniu letniego sezonu antarktycznego, ale w każdym przypadku najpóźniej 1 października każdego roku, o wszelkich krokach podjętych na podstawie ustępu 1, a także o liczbie i rodzaju zezwoleń wydanych w oparciu o niniejszy Załącznik w poprzedzającym okresie od 1 kwietnia do 31 marca.

Artykuł 7

Stosunek do innych porozumień poza systemem Układu Antarktycznego

Niniejszy Załącznik w żadnej mierze nie narusza praw i obowiązków Stron wynikających z Międzynarodowej konwencji o uregulowaniu połowów wielorybów.

Artykuł 8

Przegląd

Strony dokonują stałego przeglądu środków ochrony fauny i flory Antarktyki, biorąc pod uwagę wszelkie zalecenia wydawane przez Komitet.

Artykuł 9

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy Załącznik może być poprawiony lub zmieniony przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.

2. Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza za wiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.

Dodatki do Załącznika

Dodatek A:

Gatunki Specjalnie Chronione

Ommatophoca rossii, foka Rossa.

ZAŁĄCZNIK III

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU ANTARKTYCZNEGO

Niszczenie odpadów i gospodarka odpadami

Artykuł 1

Zobowiązania ogólne

1. Niniejszy Załącznik stosuje się do działań podejmowanych na obszarze Układu Antarktycznego w rezultacie programów badań naukowych, turystyki oraz wszelkiej innej rządowej i pozarządowej działalności na obszarze Układu Antarktycznego, dla których wymagane jest uprzednie zawiadomienie zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu Antarktycznego, włączając także wspomagające działania logistyczne.

2. Ilość odpadów wytwarzanych lub niszczonech na obszarze Układu Antarktycznego powinna być zmniejszona, jak tylko jest to praktycznie możliwe, aby obniżyć do minimum szkody w środowisku Antarktyki oraz ingerencję w naturalne wartości Antarktyki dokonywane poprzez badania naukowe i inne użytkowania Antarktyki, zgodnie z Układem Antarktycznym.

3. Istotnymi czynnikami, które bierze się pod uwagę podczas planowania i prowadzenia działań na obszarze Układu Antarktycznego, są kwestie składowania i niszczenia odpadów oraz ich wywóz z obszaru Układu Antarktycznego, jak również ich recykling i zredukowanie źródeł ich wytwarzania.

4. Odpady wywożone z obszaru Układu Antarktycznego wracają, w maksymalnie możliwym zakresie, do kraju, który organizował działalność powodującą powstanie odpadów, albo do innego kraju, w którym podjęto działania w celu zniszczenia takich odpadów, zgodnie z odpowiednimi porozumieniami międzynarodowymi.

5. Poprzednie i aktualne miejsca niszczenia odpadów na lądzie oraz porzucone miejsca prac w ramach działań antarktycznych zostaną oczyszczone przez sprawców takich zanieczyszczeń i użytkowników tych miejsc. Nie można interpretować tego obowiązku jako wymagającego:

- (a) usunięcia jakichkolwiek struktur określonych jako miejsce historyczne lub pomnik;
- (b) usunięcia jakichkolwiek struktur lub zabrania materiału odpadowego w okolicznościach, gdy czynności te przy każdej praktycznej opcji mogłyby spowodować większą szkodę w środowisku, aniżeli pozostawienie struktury lub materiału odpadowego na ich dotychczasowym miejscu.

Artykuł 2

Niszczenie odpadów poprzez wywiezienie ich z obszaru Układu Antarktycznego

1. Następujące odpady, jeśli powstały po wejściu w życie niniejszego Załącznika, wywożone są z obszaru Układu Antarktycznego przez sprawców tych zanieczyszczeń:

- (a) materiały radioaktywne;
- (b) baterie elektryczne;
- (c) paliwo, zarówno płynne, jak i stałe;
- (d) odpady zawierające szkodliwe ilości metali ciężkich lub silnie toksyczne lub trwale szkodliwe składniki;
- (e) polichlorek winylu (PCV), piana poliuretanu, piana polistyrenu, kauczuk i oleje smarne, drzewo impregnowane i inne produkty zawierające dodatki, które mogą wytworzyć szkodliwe emisje w przypadku ich spalania;
- (f) wszystkie inne odpady plastikowe, z wyjątkiem pojemników polietylenowych niskiej gęstości (takich jak worki do składowania odpadów), z tym że takie pojemniki będą spalone zgodnie z artykułem 3 ustęp 1;
- (g) zbiorniki na paliwo; i
- (h) inne stałe niepalne odpadki,

pod warunkiem, że obowiązek wywiezienia zbiorników i stałych niepalnych odpadów, objętych punktami (g) i (h), nie będzie miał zastosowania w okolicznościach, gdy wywiezienie tych odpadów przy każdej praktycznej opcji mogłoby spowodować większą szkodę w środowisku, aniżeli pozostawienie wspomnianych odpadów na ich dotychczasowym miejscu.

2. Płynne odpady, do których nie stosuje się ustępu 1, oraz płynne odpady kanalizacyjne i domowe są wywożone, w maksymalnie możliwym zakresie, z obszaru Układu Antarktycznego przez sprawcę takich zanieczyszczeń.

3. Następujące odpady są wywożone z obszaru Układu Antarktycznego przez sprawcę takich zanieczyszczeń, o ile nie zostały one spalone, umieszczone w autoklawach lub w inny sposób doprowadzone do stanu sterylności:

- (a) resztki szkieletów wwiezionych zwierząt;
- (b) laboratoryjne kultury mikroorganizmów i roślinnych organizmów chorobotwórczych; oraz
- (c) wwiezione produkty ptasie.

Artykuł 3

Niszczenie odpadów poprzez spalanie

1. Uwzględniając postanowienia ustępu 2, odpady palne, inne aniżeli wymienione w artykule 2 ustęp 1, które nie zostały wywiezione z obszaru Układu Antarktycznego, spala się w spalarniach, które zredukują w maksymalnie możliwym zakresie szkodliwe emisje gazów. Należy wziąć pod uwagę wszelkie standardy emisji oraz wskazówki dotyczące sprzętu udzielane m.in. przez Komitet i Naukowy Komitet Badań Antarktycznych. Stałe pozostałości po takim spalaniu wywozi się z obszaru Układu Antarktycznego.

2. Spalania odpadów na otwartej przestrzeni zaprzestaje się tak szybko, jak to jest możliwe, lecz nie później niż do końca sezonu 1998/1999. Do czasu zrealizowania pełnego zakazu takiej praktyki, o ile zachodzi konieczność zniszczenia odpadów poprzez spalanie na otwartej przestrzeni, uwzględnia się kierunek i prędkość wiatru oraz rodzaj spalanych odpadów, aby ograniczyć osadzanie się pozostałości i unikać takiego osadzania na obszarach mających szczególne znaczenie z punktu widzenia biologicznego, naukowego, historycznego, estetycznego lub pierwotności natury, włączając w szczególności obszary chronione na mocy Układu Antarktycznego.

Artykuł 4

Inne formy niszczenia odpadów na lądzie

1. Odpadów niewywiezionych lub niezniszczonych zgodnie z artykułami 2 i 3 nie niszczy się na obszarach wolnych od lodu lub w systemach wód słodkich.

2. Ciekłych odpadów kanalizacyjnych i domowych oraz innych ciekłych odpadów niewywiezionych z obszaru Układu Antarktycznego, zgodnie z artykułem 2, nie umieszcza się, o ile jest to tylko praktycznie możliwe, na paku lodowym, na lodowcach szelfowych lub na językach lodowcowych, przy czym odpady wytwarzane przez stacje położone w środku lodowców szelfowych lub na językach lodowcowych mogą być składane w głębokich szybach lodowych, o ile takie składanie jest jedyną praktycznie opcją. Szyby takie nie będą umieszczane na znanych liniach ruchu lodowców, które kończą się na wolnych od lodu obszarach lub obszarach silnego topnienia lodu.

3. Odpady wytwarzane w obozowiskach zostaną, w maksymalnie możliwym stopniu, wywiezione przez sprawcę tych odpadów do stacji lub statków udzielających pomocy w celu ich zniszczenia zgodnie z niniejszym Załącznikiem.

Artykuł 5

Niszczenie odpadów na morzu

1. Płynne odpady kanalizacyjne i domowe mogą być odprowadzane bezpośrednio do morza, biorąc pod uwagę zdolność absorbującą przyjmującego środowiska morskiego i zakładając, że:

- (a) takie odprowadzenie znajduje się w miejscu, o ile to możliwe, gdzie istnieją warunki do wstępnego rozcieńczenia i szybkiego rozproszenia; i
- (b) duże ilości takich odpadów (wytworzonych w stacjach, gdzie przeciętna tygodniowa frekwencja podczas polarnego lata wynosi około 30 lub więcej osób), podlegają co najmniej maceracji.

2. Produkty powstałe z zastosowania wobec odpadów kanalizacyjnych procesu Rotary Biological Contacter lub innych podobnych procesów mogą zostać odprowadzone do morza, pod warunkiem że nie wywoła to negatywnych skutków wobec miejscowego środowiska, a także pod warunkiem że takie odprowadzenie jest zgodne z Załącznikiem IV do Protokołu.

Artykuł 6

Składowanie odpadów

Wszelkie odpady przeznaczone do wywiezienia z obszaru Układu Antarktycznego lub do zniszczenia składa się w taki sposób, aby zapobiec ich przeniknięciu do środowiska.

Artykuł 7

Produkty zakazane

Nie sprowadza się na ląd lub lodowce szelfowe albo na wody obszaru Układu Antarktycznego polichloroków bifenyli (PCB), ziemi niesterylnej, kulek polistyrenu lub innych podobnych form opakowania ani też pestycydów (innych aniżeli potrzebne do celów naukowych, medycznych lub higienicznych).

Artykuł 8

Planowanie gospodarki odpadami

1. Każda Strona, która prowadzi sama działania na obszarze Układu Antarktycznego, ustanowi w odniesieniu do tych działań system klasyfikacji niszczenia odpadów będący podstawą ewidencji odpadów i ułatwiający badania mające na celu ocenę zagrożeń dla otoczenia ze strony działalności naukowej i towarzyszącej akcji logistycznej. W tym celu wytwarzane odpady klasyfikuje się w sposób następujący:

- (a) płynne odpady kanalizacyjne i domowe (grupa 1),
- (b) inne płynne odpady i chemikalia, włącznie z paliwami i olejami (grupa 2);
- (c) odpady stałe do spalenia (grupa 3);
- (d) inne stałe odpady (grupa 4);
- (e) materiały radioaktywne (grupa 5).

2. W celu zmniejszenia dalszego szkodliwego wpływu odpadów na środowisko Antarktyki każda Strona przygotowuje i co roku dokona przeglądu i unowocześni plany gospodarowania odpadami (włącznie z redukcją odpadów, ich składowaniem i niszczeniem), ze wskazaniem dla każdego stałego miejsca, miejsc obozowania ogólnie oraz każdego statku (innego aniżeli małe łodzie obsługujące stałe miejsca lub statki oraz biorąc pod uwagę plany gospodarki istniejące dla statków):

- (a) programów oczyszczania istniejących miejsc niszczenia odpadów oraz porzuconych miejsc prac;
- (b) bieżących oraz planowanych przedsięwzięć dotyczących gospodarowania odpadami i ich definitywnego zniszczenia;
- (c) bieżących i planowanych przedsięwzięć dotyczących badania wpływu odpadów na środowisko oraz systemów gospodarowania odpadami;
- (d) innych działań, w celu zminimalizowania wpływu na środowisko odpadów i gospodarowania odpadami.

3. W miarę możliwości każda Strona przygotowuje także wykaz miejsc dawnych działań (takich jak trasy, składy paliwa, obozowiska, rozbite samoloty), zanim informacje o nich zostaną utracone, w celu wzięcia tych miejsc pod uwagę przy opracowywaniu przyszłych programów naukowych (takich jak chemia śniegu, zanieczyszczenia porostów lub wiercenia w pokrywie lodu).

Artykuł 9

Obieg i przegląd planów gospodarki odpadami

1. Plany gospodarki odpadami przygotowane zgodnie z artykułem 8, sprawozdania z ich wykonania oraz wykazy wspomniane w artykule 8 ustęp 3 włącza się do rocznej wymiany informacji dokonywanej zgodnie z artykułami III i VII Układu Antarktycznego oraz odnośnymi zaleceniami przyjętymi na podstawie artykułu IX Układu Antarktycznego.

2. Każda Strona prześle Komitetowi kopie swoich planów gospodarki odpadami oraz sprawozdania z ich wykonania i przeglądu.

3. Komitet może dokonać przeglądu planów gospodarki odpadami oraz sprawozdań z ich wykonania i może przedstawić, w celu rozpatrzenia przez Strony, uwagi, włącznie z sugestiami dotyczącymi zmniejszenia do minimum zagrożeń, a także modyfikacje i ulepszenia tych planów.

4. Strony mogą wymieniać informacje i udzielać rad na temat, między innymi, osiągalnych technologii małodopadowych, zmiany istniejących instalacji, specjalnych wymogów dla częściowo czyszczonych wód oraz właściwych metod niszczenia i neutralizacji odpadów.

Artykuł 10

Metody gospodarki

Każda Strona:

- (a) wyznaczy urzędnika do spraw gospodarki odpadami w celu rozwijania i kontroli planów gospodarki odpadami; w terenie, w każdym miejscu, odpowiedzialność będzie przekazana odpowiedniej osobie;
- (b) zapewni, aby członkowie jej ekspedycji zostali przeszkoleni w celu ograniczenia ujemnych skutków ich działań wobec środowiska Antarktyki i aby zostali poinformowani o wymogach niniejszego Załącznika i
- (c) zaniecha używania produktów z polichlorkiem winylu (PCV) oraz zapewni, aby jej ekspedycje na obszar Układu Antarktycznego zostały uprzedzone, że jakiegokolwiek produkty z PCV, które mogą wnieść na ten obszar, muszą być następnie wywiezione, zgodnie z niniejszym Załącznikiem.

Artykuł 11

Przegląd

Niniejszy Załącznik podlega regularnemu przeglądowi w celu zapewnienia, że jest on aktualny, odzwierciedla postęp dokonany w technologii i procedurach niszczenia odpadów i przez to zapewnia maksymalną ochronę środowiska Antarktyki.

Artykuł 12

Przypadki nadzwyczajne

1. Niniejszego Załącznika nie stosuje się w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa życia ludzkiego albo bezpieczeństwa statków, samolotów lub wyposażenia i instalacji o dużej wartości albo też ochrony środowiska.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych przesyła się natychmiast do wszystkich Stron i do Komitetu.

Artykuł 13

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy Załącznik może być poprawiony lub zmieniony przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.

2. Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.

ZAŁĄCZNIK IV

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU ANTARKTYCZNEGO

Zapobieganie zanieczyszczeniom morskim

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszego Załącznika:

- (a) „zrzut” oznacza każde usunięcie takich substancji ze statku, bez względu na przyczynę, i obejmuje każde ich przedostanie się do morza, pozbycie, rozlewanie, cieknięcie, pompowanie, wydzielanie lub opróżnianie;
- (b) „odpady” oznaczają wszelkiego rodzaju odpady produktów spożywczych, odpady bytowe i eksploatacyjne, z wyjątkiem świeżych ryb lub części, które powstały podczas normalnej eksploatacji statku, wyłączając te substancje, których dotyczą artykuły 3 i 4;
- (c) „MARPOL 73/78” oznacza Międzynarodową konwencję o zapobieganiu zanieczyszczeniom ze statków z 1973 r., zmienioną Protokołem z 1978 r. dotyczącym tej konwencji i innymi zmianami, które weszły w życie w czasie późniejszym;
- (d) „szkodliwa substancja ciekła” oznacza każdą szkodliwą substancję ciekłą, określoną w Załączniku II do MARPOL 73/78;
- (e) „olej” oznacza ropę naftową w każdej postaci, włączając w to ropę naftową, paliwo olejowe, szlam, odpadki olejowe oraz produkty rafinowane (inne aniżeli produkty petrochemiczne będące przedmiotem postanowień artykułu 4);
- (f) „mieszanina oleista” oznacza mieszaninę o jakiegokolwiek zawartości oleju;
- (g) „statek” oznacza jednostkę pływającą jakiegokolwiek typu używaną w środowisku morskim i obejmuje wodoloty, poduszki, statki podwodne, urządzenia pływające oraz stałe bądź pływające platformy.

Artykuł 2

Zastosowanie

Niniejszy Załącznik stosuje się, w odniesieniu do każdej Strony, do statków upoważnionych do podnoszenia jej bandery i do jakichkolwiek innych statków zaangażowanych w działalność antarktyczną lub wspierających tę działalność, o ile operują one na obszarze Układu Antarktycznego.

Artykuł 3

Zrzut oleju

1. Zakazany jest zrzut oleju lub mieszaniny oleistej do morza, z wyjątkiem przypadków, na które zezwolono zgodnie z Załącznikiem I do MARPOL 73/78. W czasie operowania na obszarze Układu Antarktycznego statki zatrzymują na pokładzie wszelki szlam, zanieczyszczony balast, wodę z płukania pojemników oraz inne pozostałości oleju i mieszanki, które nie mogą być zrzucane do morza. Statki zrzucają te pozostałości jedynie poza obszarem Układu Antarktycznego w odpowiednich urządzeniach odbiorczych albo w inny sposób, na który zezwolono, zgodnie z Załącznikiem I do MARPOL 73/78.

2. Niniejszego artykułu nie stosuje się do:

- (a) zrzutu do morza oleju lub mieszaniny oleistej na skutek uszkodzenia statku lub jego urządzeń:
 - (i) pod warunkiem że podjęto wszelkie rozsądne środki po powstaniu uszkodzenia lub stwierdzeniu wycieku, aby zapobiec zrzutowi lub zmniejszyć go do minimum; i
 - (ii) z wyjątkiem przypadków, gdy właściciel lub kapitan działają albo z zamiarem spowodowania uszkodzenia, albo nierozważnie i ze świadomością, że uszkodzenie mogłoby przypuszczalnie nastąpić;
- (b) zrzutu do morza substancji zawierających olej, które były użyte dla zwalczania szczególnego przypadku zanieczyszczenia, w celu zmniejszenia do minimum szkody wywołanej zanieczyszczeniem.

Artykuł 4

Zrzut szkodliwych substancji ciekłych

Zakazany jest zrzut do morza wszelkich szkodliwych substancji ciekłych oraz jakichkolwiek innych chemicznych lub innych substancji w ilościach lub gęstościach szkodliwych dla środowiska morskiego.

Artykuł 5

Usuwanie odpadów

1. Zakazane jest usuwanie do morza wszelkich przedmiotów plastikowych, włącznie, lecz nie tylko, z syntetycznymi linami, syntetycznymi sieciami rybackimi i plastikowymi torbami na opady.

2. Zakazane jest usuwanie do morza wszelkich innych odpadów, włącznie z produktami papierowymi, szmatami, szkłem, metalem, butelkami, sprzętem kuchennym, popiołem, paletami, materiałami do pokrywania i pakowania.

3. Może być dozwolone usuwanie do morza odpadów żywnościowych, o ile zostały one przepuszczone przez urządzenia rozdrabniające lub mielące, pod warunkiem że takie wyrzucenie zostanie dokonane, z wyjątkiem przypadków dozwolonych w myśl Załącznika V do MARPOL 73/78, tak daleko, jak tylko będzie to praktycznie możliwe, z lądu lub lodowców szelfowych, a w każdym razie nie bliżej aniżeli 12 mil morskich. Takie rozdrobnione lub zmielone odpady żywnościowe powinny przejść przez sito z otworami nie większymi aniżeli 25 milimetrów.

4. O ile substancja lub materiał, do których odnosi się niniejszy artykuł, zmieszane są z inną substancją lub innym materiałem, przeznaczonym do zrzucenia lub wyrzucenia, i których zrzucenie lub wyrzucenie podlega różnym rygorom, mają zastosowane bardziej surowe normy.

5. Postanowienia ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do:

- (a) usuwania odpadów w wyniku uszkodzenia statku lub jego urządzeń, pod warunkiem że podjęto wszelkie rozsądne kroki, przed i po powstaniu uszkodzenia, aby zapobiec usunięciu lub zmniejszyć jego rozmiar do minimum; lub
- (b) przypadkowego zgubienia syntetycznych sieci rybackich, pod warunkiem że podjęto wszelkie rozsądne kroki zaradcze, aby zapobiec takiej utracie.

6. Strony wymagają, o ile jest to wskazane, prowadzenia rejestru odpadów.

Artykuł 6

Zrzut ścieków

1. Z wyjątkiem przypadków, które mogłyby w niewłaściwy sposób zakłócić działania antarktyczne:

- (a) każda Strona zakaże wszelkiego zrzutu do morza nieprzerobionych ścieków („ścieki” rozumiane zgodnie z definicją w Załączniku IV do MARPOL 73/78) w granicach do 12 mil morskich, licząc od lądu lub lodowców szelfowych;
- (b) poza tą odległością zrzut ścieków zbieranych w pojemnikach nie odbywa się jednorazowo, ale w umiarkowanych porcjach i, o ile jest to praktycznie możliwe, kiedy statek jest w ruchu z prędkością nie mniejszą aniżeli 4 węzły.

Niniejszy ustęp nie odnosi się do statków upoważnionych do przewożenia do 10 osób.

2. Strony wymagają, o ile jest to wskazane, prowadzenia rejestru zrzutu ścieków.

Artykuł 7

Przypadki nadzwyczajne

1. Artykuły 3, 4, 5 i 6 niniejszego Załącznika nie będą mieć zastosowania w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa statku i osób na pokładzie lub ratowania życia na morzu.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych przesyła się natychmiast do wszystkich Stron i do Komitetu.

Artykuł 8

Skutki dla zależnych i powiązanych ekosystemów

Przy wykonywaniu postanowień niniejszego Załącznika należy poświęcić należytą uwagę konieczności uniknięcia ujemnych skutków dla zależnych i powiązanych ekosystemów poza obszarem Układu Antarktycznego.

Artykuł 9

Pojemność statku do magazynowania odpadów i urządzenie odbiorcze

1. Każda Strona zobowiązuje się zapewnić, że wszystkie statki upoważnione do podnoszenia jej bandery i wszystkie inne statki zaangażowane w jej działalność antarktyczną lub wspierające tę działalność, przed wejściem na obszar Układu Antarktycznego, będą wyposażone w zbiornik lub zbiorniki o dostatecznej pojemności dla zatrzymania na pokładzie wszelkiego szlamu, zanieczyszczonego balastu, wody z płukania pojemników oraz innych pozostałości oleju i mieszanki, a także, że będą miały dostateczną pojemność do zatrzymania na pokładzie odpadów podczas prowadzenia działań na obszarze Układu Antarktycznego, jak również że zostaną zawarte porozumienia dotyczące zebrania pozostałości olejowych i odpadów w urządzeniach odbiorczych po opuszczeniu wspomnianego obszaru. Statki mają także dostateczną pojemność do zatrzymania na pokładzie szkodliwych substancji ciekłych.

2. Każda Strona, z portów której statki wychodzą do obszaru Układu Antarktycznego lub do portów której statki z tego obszaru zawijają, podejmie kroki, aby, o ile jest to praktycznie możliwe, zapewnić udostępnienie odpowiednich urządzeń odbiorczych w celu zebrania wszelkiego szlamu, zanieczyszczonego balastu, wody z płukania pojemników, innych pozostałości oleju i mieszanek, a także odpadów ze statków, bez powodowania zbędnej zwłoki i zgodnie z potrzebami statków korzystających z tych urządzeń.

3. Strony, których statki korzystają z portów innych Stron, udając się na obszar Układu Antarktycznego lub wracając z tego obszaru, powinny przeprowadzić konsultacje z tymi Stronami w celu upewnienia się, czy utworzenie portowych urządzeń odbiorczych nie będzie stanowiło niesprawiedliwego obciążenia dla Stron sąsiadujących z obszarem Układu Antarktycznego.

Artykuł 10

Projektowanie, budowa, instalowanie armatury i wyposażenie statków

Przy projektowaniu, budowie, instalowaniu armatury i wyposażeniu statków, używanych do działalności antarktycznej lub działań wspierających te operacje, każda Strona weźmie pod uwagę cele niniejszego Załącznika.

Artykuł 11

Suwerenny immunitet

1. Niniejszego Załącznika nie stosuje się do żadnego okrętu wojennego, jednostki pomocniczej marynarki wojennej lub innego statku będącego własnością lub będącego w eksploatacji państwa i używanego czasowo wyłącznie do niehandlowej służby rządowej. Jednakże każda Strona podejmie odpowiednie kroki nie powodujące zakłóceń w działalności lub zdolnościach operacyjnych takich okrętów, będących własnością lub używanych przez nią, w celu zapewnienia, iż okręty te będą działać w sposób zgodny, na ile jest to rozsądne i praktycznie możliwe, z niniejszym Załącznikiem.

2. Przy stosowaniu ustępu 1 każda Strona weźmie pod uwagę znaczenie ochrony środowiska Antarktyki.

3. Każda Strona poinformuje inne Strony o tym, jak wykonuje to postanowienie.

4. Procedura rozstrzygania sporów, przewidziana w artykułach 18 do 20 Protokołu, nie ma zastosowania do niniejszego artykułu.

Artykuł 12

Środki zapobiegawcze, gotowość w sytuacjach zagrożenia i reagowanie

1. W celu skuteczniejszego reagowania w sytuacjach zagrożenia zanieczyszczeniem albo zanieczyszczenia morza na obszarze Układu Antarktycznego Strony, zgodnie z artykułem 15 Protokołu, sporządzą plany ewentualnościowe dla reagowania na przypadki zanieczyszczenia morza, włączając w to plany ewentualnościowe dla statków (innych aniżeli małe ło-

dzie działające w ustalonych miejscach lub ze statków) działających na obszarze Układu Antarktycznego, a w szczególności dla statków przewożących olej, jako towar, jak również dla wycieków oleju do środowiska morskiego, pochodzących z instalacji na brzegu. W tym celu Strony:

- (a) współpracują przy formułowaniu i wykonywaniu tych planów; i
- (b) korzystają z rad Komitetu, Międzynarodowej Organizacji Morskiej i innych organizacji międzynarodowych.

2. Strony ustalą również procedury wspólnego reagowania na nadzwyczajne zanieczyszczenia oraz podejmują odpowiednie działania zgodnie z tymi procedurami.

Artykuł 13

Przegląd

Strony dokonują stałego przeglądu postanowień niniejszego Załącznika i innych środków służących do zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska morskiego Antarktyki, do zmniejszania zanieczyszczenia i do reagowania na nie, włączając wszelkie poprawki i nowe regulacje przyjęte w myśl MARPOL 73/78, w celu osiągnięcia celów niniejszego Załącznika.

Artykuł 14

Stosunek do MARPOL 73/78

Niniejszy Załącznik w żadnej mierze nie narusza szczególnych praw i obowiązków wynikających z MARPOL 73/78 w odniesieniu do Stron, które są równocześnie Stronami MARPOL 73/78.

Artykuł 15

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy Załącznik może być poprawiony lub zmieniony przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.

2. Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza za wiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni, podpisali niniejszy Protokół.

Sporządzono w Madrycie dnia 4 października tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego pierwszego roku.

ZAŁĄCZNIK V

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU ANTARKTYCZNEGO

Ochrona i zarządzanie obszarem

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszego Załącznika:

- (a) „właściwa władza” oznacza jakąkolwiek osobę lub organ upoważniony przez Stronę do wydawania zezwoleń, zgodnie z niniejszym Załącznikiem;
- (b) „zezwolenie” oznacza formalną zgodę w formie pisemnej, wydaną przez odpowiednie władze;
- (c) „Plan Zarządzania” oznacza plan zarządzania działaniami i ochrony szczególnych wartości Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki.

Artykuł 2

Cele

Dla celów określonych w niniejszym Załączniku jakikolwiek obszar, w tym jakikolwiek obszar morski, może zostać wyznaczony jako Szczególnie Chroniony Obszar Antarktyki lub Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki. Działania w tych obszarach będą zakazane, ograniczone lub też prowadzone zgodnie z Planami Zarządzania, przyjętymi zgodnie z postanowieniami niniejszego Załącznika.

Artykuł 3

Szczególnie Chronione Obszary Antarktyki

1. Jakikolwiek obszar, w tym obszar morski, może zostać wyznaczony jako Szczególnie Chroniony Obszar Antarktyki w celu ochrony szczególnych wartości środowiskowych, naukowych, historycznych, estetycznych lub pierwotnych, wszelkiego połączenia wyżej wymienionych wartości bądź prowadzonych lub planowanych badań naukowych.

2. Strony dążą do wyodrębnienia w ramach systematycznych badań środowiskowo-geograficznych oraz włączenia do grupy Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki:

- (a) obszarów wolnych od jakiegokolwiek ingerencji człowieka, co umożliwi w przyszłości porównanie z miejscami dotkniętymi ludzką działalnością;
- (b) typowych przykładów większych lądowych ekosystemów, w tym lodowych i wodnych, oraz ekosystemów morskich;
- (c) obszarów obejmujących istotne lub niespotykane zbiorowiska gatunków, w tym większe kolonie rozmnażających się rodzimych ptaków i ssaków;
- (d) miejsc typowych dla przebywania jakichkolwiek gatunków lub jedynych znanych ich siedlisk;
- (e) obszarów będących obiektem szczególnego zainteresowania z punktu widzenia prowadzonych lub planowanych badań naukowych;
- (f) przykładów szczególnych form geologicznych, glaciologicznych i geomorfologicznych;
- (g) obszarów posiadających szczególne wartości estetyczne i pierwotne;
- (h) miejsc lub pomników o uznanej wartości historycznej; oraz
- (i) wszelkich innych obszarów, jakie mogą okazać się niezbędne dla ochrony wartości określonych w ustępie 1.

3. Szczególnie Chronione Obszary oraz Miejsca o Szczególnym Znaczeniu Naukowym, wyznaczone jako takie przez dotychczasowe Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego, niniejszym wyznacza się jako Szczególnie Chronione Obszary Antarktyki. Zgodnie z powyższym dokonuje się zmiany ich nazewnictwa oraz numeracji.

4. Wkraczanie na teren Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki jest zabronione, z wyjątkiem sytuacji, kiedy ma to miejsce na podstawie zezwolenia wydanego zgodnie z artykułem 7.

Artykuł 4

Szczególnie Zarządzane Obszary Antarktyki

1. Jakikolwiek obszar, w tym jakikolwiek obszar morski, gdzie prowadzona jest lub może być w przyszłości prowadzona działalność, może zostać wyznaczony jako Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki w celu ułatwienia planowania i koordynacji działalności, uniknięcia możliwych konfliktów, udoskonalenia współpracy między Stronami bądź zmniejszenia wpływu na środowisko.

2. Szczególnie Zarządzane Obszary Antarktyki mogą obejmować:

- (a) obszary, gdzie działalność powoduje ryzyko wzajemnej ingerencji lub kumulatywnego oddziaływania na środowisko; oraz
- (b) miejsca lub pomniki o uznanej wartości historycznej.

3. Wkraczanie na teren Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki nie wymaga zezwolenia.

4. Niezależnie od postanowień ustępu 3 Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki może obejmować jeden lub więcej Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, na które wkraczanie jest zabronione, z wyjątkiem sytuacji, kiedy ma to miejsce na podstawie zezwolenia wydanego zgodnie z artykułem 7.

Artykuł 5

Plany Zarządzania

1. Którakolwiek ze Stron, Komitet, Naukowy Komitet Badań Antarktycznych lub Komisja do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki może zaproponować wyznaczenie danego obszaru jako Szczególnie Chronionego Obszaru Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanego Obszaru Antarktyki poprzez przedstawienie Spotkaniu Konsultatywnemu Układu Antarktycznego proponowanego Planu Zarządzania.

2. Obszar zaproponowany do wyznaczenia ma powierzchnię wystarczającą dla ochrony wartości, które wymagają szczególnej ochrony lub zarządzania.

3. Proponowany Plan Zarządzania zawiera odpowiednio:

- (a) opis wartości, które wymagają szczególnej ochrony lub zarządzania;
- (b) wyszczególnienie celów i zadań Planu Zarządzania w celu ochrony lub zarządzania powyższymi wartościami;
- (c) działania w ramach zarządzania, jakie zostaną podjęte w celu ochrony wartości, które wymagają szczególnej ochrony;
- (d) okres wyznaczenia, o ile taki zostanie ustanowiony;
- (e) opis obszaru zawierający:
 - (i) współrzędne geograficzne, punkty graniczne oraz naturalne cechy, wyznaczające dany obszar;
 - (ii) dostęp do obszaru z lądu, morza lub powietrza, w tym morskie podejścia i kotwiczowiska, drogi dla pieszych i pojazdów znajdujące się na terenie obszaru oraz korytarze dla samolotów i lądowiska;
 - (iii) lokalizację konstrukcji, w tym stacji naukowych, urządzeń badawczych i ratowniczych, zarówno na obszarze, jak i w pobliżu niego; oraz
 - (iv) lokalizację na obszarze lub w pobliżu obszaru innych Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki, wyznaczonych zgodnie z niniejszym Załącznikiem, lub innych chronionych obszarów wyznaczonych w zgodzie ze środkami przyjętymi zgodnie z elementami systemu Układu Antarktycznego;
- (f) określenie stref w ramach obszaru, w których działalność powinna zostać zakazana, ograniczona lub prowadzona w celu osiągnięcia celów i zadań, wskazanych w punkcie (b);
- (g) mapy i fotografie pokazujące w wyraźny sposób granice obszaru w odniesieniu do cech terenów otaczających ten obszar oraz zasadnicze cechy charakterystyczne danego obszaru;
- (h) dokumentację pomocniczą;

- (i) w odniesieniu do obszarów zaproponowanych do wyznaczenia jako Szczególnie Chronione Obszary Antarktyki, wyrażną charakterystykę warunków, przy których zaistnieniu odpowiednie władze mogą wydać zezwolenie dotyczące:
- (i) dostępu do obszaru oraz poruszania się w nim lub ponad nim;
 - (ii) działalności, jaka jest lub może być prowadzona w granicach tego obszaru, łącznie z jej ograniczeniami co do czasu i miejsca;
 - (iii) zainstalowania, zmiany lub usunięcia jakichkolwiek konstrukcji;
 - (iv) lokalizacji obozowisk;
 - (v) ograniczeń odnośnie do materiałów i organizmów, jakie mogą być wwożone na teren danego obszaru;
 - (vi) pozyskiwania lub szkodliwego wpływu na rodzimą florę i faunę;
 - (vii) zbierania lub usuwania czegokolwiek niewwiezionego na teren obszaru przez posiadacza zezwolenia;
 - (viii) niszczenia odpadów;
 - (ix) działań, jakie okażą się konieczne dla zapewnienia dalszego wypełniania celów i zadań Planu Zarządzania; oraz
 - (x) wymogów odnośnie do raportów, dotyczących wizyt na danym obszarze, które będą przekazywane odpowiednim władzom.
- (j) w odniesieniu do obszarów zaproponowanych do wyznaczenia w charakterze Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki, kodeks postępowania dotyczący:
- (i) dostępu do danego obszaru i poruszania się w nim oraz ponad nim;
 - (ii) działalności, jaka jest lub może być prowadzona w granicach tego obszaru, włączając jej ograniczenia co do czasu i miejsca;
 - (iii) zainstalowania, zmiany lub usunięcia jakichkolwiek konstrukcji;
 - (iv) lokalizacji obozowisk;
 - (v) pozyskiwania lub szkodliwego wpływu na rodzimą florę i faunę;
 - (vi) zbierania lub usuwania czegokolwiek niewwiezionego na teren obszaru przez osobę odwiedzającą dany obszar;
 - (vii) niszczenia odpadów; oraz
 - (viii) wymogów odnośnie do raportów dotyczących wizyt na danym obszarze, które będą przekazywane właściwym władzom;
- oraz
- (k) postanowienia dotyczące okoliczności, w których Strony powinny dążyć do wymiany informacji przed podjęciem działań, które zamierzają przedsięwziąć.

Artykuł 6

Procedura wyznaczenia

1. Proponowane Plany Zarządzania przekazuje się Komitetowi, Naukowemu Komitetowi Badań Antarktycznych oraz, jeśli to zasadne, Komisji do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki. Przy formułowaniu porady dla Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego Komitet bierze pod uwagę wszelkie komentarze poczynione przez Naukowy Komitet Badań Antarktycznych oraz, jeśli jest to zasadne, Komisję do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki. W dalszej kolejności Plany Zarządzania mogą zostać przyjęte przez Strony Konsultatywne Układu Antarktycznego na podstawie środka przyjętego podczas Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek nie stanowi inaczej Plan uważa się za zatwierdzony po upływie 90 dni od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym został przyjęty, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych nie poinformuje depozytariusza, we wskazanym powyżej terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie zatwierdzić powyższego środka.

2. Z uwzględnieniem postanowień artykułów 4 i 5 Protokołu, żaden z obszarów morskich nie może zostać wyznaczony jako Szczególnie Chroniony Obszar Antarktyki lub Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki bez uprzedniej zgody Komisji do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki.

3. Wyznaczenia Szczególnie Chronionego Obszaru Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanego Obszaru Antarktyki dokonuje się na czas nieokreślony, o ile Plan Zarządzania nie stanowi inaczej. Przegląd Planu Zarządzania wszczyna się rzadziej niż co pięć lat. W razie potrzeby Plan podlega aktualizacji.

4. Plany Zarządzania mogą być zmieniane lub uchylane zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu.

5. Po zatwierdzeniu Planu Zarządzania depozytariusz niezwłocznie rozsyła go do wszystkich Stron. Depozytariusz prowadzi rejestr wszystkich aktualnie przyjętych Planów Zarządzania.

Artykuł 7

Zezwolenia

1. Każda Strona wyznaczy właściwe władze, które będą upoważnione do wydawania zezwoleń na wszczynanie lub prowadzenie działalności w granicach Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, zgodnie z wymogami Planu Zarządzania dotyczącego danego obszaru. Zezwolenie zawiera stosowne części Planu Zarządzania oraz określa granice i usytuowanie obszaru, dozwoloną działalność oraz informację na temat tego, kiedy, gdzie i przez kogo działalność powyższa może zostać prowadzona, jak również wszelkie inne warunki ustanowione na mocy Planu Zarządzania.

2. W przypadku Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki wyznaczonych jako takie przez dotychczasowe Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego, nie posiadających Planu Zarządzania, odpowiednie władze mogą wydawać zezwolenia dla istotnych celów naukowych, które nie mogą zostać osiągnięte gdziekolwiek indziej oraz które nie zagrażają naturalnemu systemowi ekologicznemu w danym obszarze.

3. Każda Strona wymaga od posiadacza zezwolenia zabierania ze sobą kopii zezwolenia w czasie przebywania na terenie danego Szczególnie Chronionego Obszaru Antarktyki.

Artykuł 8

Miejsca i Pomniki Historyczne

1. Miejsca lub pomniki o uznanej wartości historycznej, które zostały wyznaczone jako Szczególnie Chronione Obszary Antarktyki lub Szczególnie Zarządzane Obszary Antarktyki lub które znajdują się na terenie takich obszarów, zostają zaliczone do Miejsc i Pomników Historycznych.

2. Każda Strona może zaproponować zaliczenie do Historycznych Miejsc i Pomników jakiegokolwiek miejsca lub pomnika o uznanej wartości historycznej, który nie został wyznaczony jako Szczególnie Chroniony Obszar Antarktyki lub Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki lub który nie znajduje się na terenie takiego obszaru. Propozycja odnośnie do takiego zaliczenia może zostać przyjęta przez Strony Konsultatywne Układu Antarktycznego na mocy środka podjętego podczas Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, zgodnie z artykułem IX ustępu 1 Układu Antarktycznego. O ile środek nie stanowi inaczej, propozycję uważa się za zatwierdzoną po upływie 90 dni od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym została przyjęta, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych nie poinformuje depozytariusza, we wskazanym powyżej terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie zatwierdzić powyższej propozycji.

3. Istniejące Historyczne Miejsca i Pomniki, zaliczone do takich przez dotychczasowe Spotkania Konsultatywne Układu Antarktycznego, umieszcza się w wykazie Historycznych Miejsc i Pomników, zgodnie z niniejszym artykułem.

4. Umieszczone w wykazie Historyczne Miejsca i Pomniki nie mogą zostać uszkodzone, usunięte ani zniszczone.

5. Wykaz Historycznych Miejsc i Pomników może zostać uzupełniony zgodnie z ustępem 2. Depozytariusz prowadzi wykaz aktualnych Historycznych Miejsc i Pomników.

Artykuł 9

Informacja i upowszechnienie

1. Dla zagwarantowania, iż wszelkie osoby odwiedzające lub zamierzające odwiedzić Antarktykę rozumieją oraz przestrzegają postanowień niniejszego Załącznika, każda Strona udostępni informacje zawierające w szczególności:

- (a) usytuowanie Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki i Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki;
- (b) wykaz powyższych obszarów oraz ich mapy;
- (c) Plany Zarządzania, włączając wyszczególnienie zakazów mających zastosowanie do danego obszaru;
- (d) usytuowanie Historycznych Miejsc i Pomników oraz stosowne zakazy lub ograniczenia.

2. Każda Strona zapewni, aby usytuowanie oraz, jeżeli to możliwe, granice Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki oraz Historycznych Miejsc i Pomników zostały zaznaczone na jej mapach topograficznych, hydrograficznych oraz w innych odpowiednich publikacjach.

3. Strony współpracują ze sobą celem zagwarantowania, aby tam, gdzie to będzie stosowne, granice Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki oraz Historycznych Miejsc i Pomników zostały właściwie oznakowane w terenie.

Artykuł 10

Wymiana informacji

1. Strony podejmują działania w celu:

- (a) zbierania i wymiany rejestrów, w tym rejestrów zezwoleń oraz raportów z wizyt na terenie Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, włączając inspekcje, oraz raportów z inspekcji Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki;
- (b) uzyskiwania i wymiany informacji na temat wszelkich ważniejszych zmian lub szkód spowodowanych na terenie jakiegokolwiek Szczególnie Zarządzanego Obszaru Antarktyki, Szczególnie Chronionego Obszaru Antarktyki lub Historycznych Miejsc i Pomników; oraz
- (c) ustanowienia jednakowych form, w których powyższe rejestry oraz informacja będą przekazywane przez Strony zgodnie z ustępem 2.

2. Każda Strona poinformuje inne Strony oraz Komitet, przed końcem listopada każdego roku, o liczbie i charakterze zezwoleń wydanych na podstawie niniejszego Załącznika w poprzedzającym okresie od 1 lipca do 30 czerwca.

3. Każda Strona prowadząca, finansująca lub wydająca zgodę na badania bądź inne działania w ramach Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki będzie prowadzić rejestr takiej działalności oraz przedstawiać w ramach corocznej wymiany informacji na podstawie Układu Antarktycznego ogólny opis działań prowadzonych na takich obszarach w poprzednim roku przez osoby podlegające jej jurysdykcji.

4. Każda Strona poinformuje inne Strony oraz Komitet przed końcem listopada każdego roku o działaniach, jakie zostały przez nią podjęte dla wykonania postanowień niniejszego Załącznika, włączając dane na temat wszelkich inspekcji na miejscu oraz działań podjętych dla przeciwstawienia się przypadkom naruszenia postanowień przyjętego Planu Zarządzania w odniesieniu do Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki.

Artykuł 11

Przypadki nadzwyczajne

1. Ograniczenia ustanowione oraz dopuszczone przez niniejszy Załącznik nie mają zastosowania w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa życia ludzkiego lub bezpieczeństwa statków morskich, samolotów lub wyposażenia i instalacji o dużej wartości lub też ochrony środowiska.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych przesyła się niezwłocznie do wszystkich Stron i Komitetu.

Artykuł 12

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy Załącznik może być poprawiony lub zmieniony przez przyjęcie środka zgodnie z artykułem IX ustęp 1 Układu Antarktycznego. O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się obowiązujące po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu Antarktycznego, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu Antarktycznego notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie jego przedłużenia lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.

2. Każda poprawka lub zmiana niniejszego Załącznika, która staje się obowiązująca zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, stanie się następnie obowiązująca w stosunku do każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o jej zatwierdzeniu przez tę Stronę.